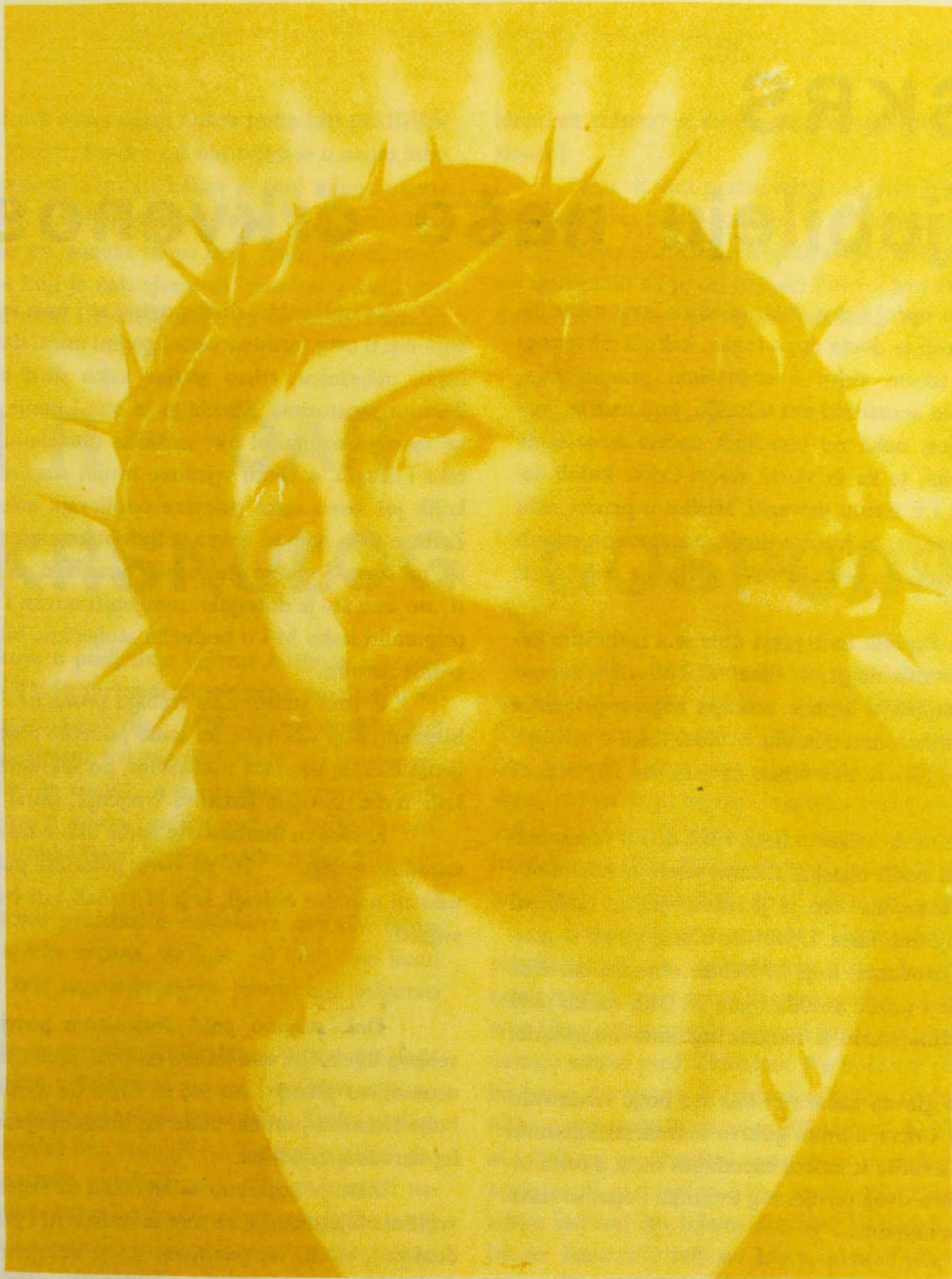

BAČKO KLASIS

VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

God. XVI

br. 35

50 din.

30. III 1986.

USKRS

u jubileju naše crkvenosti

Dok se u općoj Crkvi stišavao odjek izvanredne Sinode biskupa, koji je dosta dugo trajao, kako u crkvenom tako i u svjetskom tisku i sredstvima priopćavanja, uslijedio je Papin apostolski put u Indiju, koji nam je dozvaao živo u svijest neka od temeljnih načela navještanja Isusova Evanđelja, te su ih vjerni sinovi Crkve kušali nanovo osvijestiti i u životu ostvariti. Mislim u prvom redu na tzv. inkulturaciju, to jest unošenje evanđeoskih vrijednosti u svaku kulturu, poštujući sve pozitivne vrijednosti koje u njoj jesu.

Jeka tih Papinih nastojanja čula se u različitim katoličkim ustanovama na pr. u Vijeću za kulturu, a napose u generalnom tajništvu Sinode biskupa koja se priprema da slijedeće godine održi Sinodu o ulozi laika u životu i poslanju Crkve, gdje će ova misao na poseban način doći do izražaja.

Ove iste misli nalaze odjeka i u Crkvi u našem narodu. Mnoge od naših mjesnih Crkava vesele se novim biskupskim imenovanjima, što je jamstvo vječne mladosti Crkve i залог njezina rasta. U sve više biskupija sve se glasnije govori o Sinodama, koje bi trebale obraditi odredbe Koncila, koje je i prošla Sinoda i sam sv. Otac toliko puta i na toliko načina stavio u zadatak mjesnim i narodnim Crkvama.

Njihova glavna zadaća bi bila što bolje vrednovati sve ono što je Crkva u svom gotovo četrnaeststoljetnom hodu i životu stvorila u našem narodnom biću, a onda sagledati sve silnice ovog povijesnog trenutka i opet se staviti u službu tom narodu.

Kao primjer spominjem apel župnika našeg narodnog svetišta sv. Josipa iz Karlovca, koji poziva cijelu našu Crkvu da se uključi, kako bi se davna odluka hrvatskog Sabora, da se Crkva i narod Hrvata stave pod osobitu zaštitu sv. Josipa, što dostojnije i svrsishodnije proslavila u ovom povijesnom trenutku.

Vrijedno je u tome razmišljati i tražiti načina kako taj veliki i svijetli evanđeoski lik iskoristiti da bude na poticaj našim radnicima, zaručnicima, očevima, odgojiteljima, dušama željnim jednog dubljeg duhovnog života, i cijeloj Crkvi u našem narodu. Kako produbiti poznavanje tog velikog muža i produbiti vjeru u njegovu zaštitu koja nam je toliko potrebna? Tu bi se i naša mjesna Crkva trebala uključiti, jer je štovanje sv. Josipa u nas veoma rašireno, a osobito u župnoj crkvi sv. Roka u Subotici!

Na istoj valnoj dužini nalazi se i naša mjesna Crkva, koja baš u ovoj međunarodnoj godini mira, slavi svoju značajnu obljetnicu, tristo godina kako služi ovaj narod u Bačkim prostorima. Služila ga je ona i ranije, samo što je taj njezin kontinuitet bio prekidan provalama Tatara, Turaka i drugih, o čemu svjedoče brojni stari samostani, od kojih još samo neke ruševine odoljevaju naletu vremena. Zato se naša mjesna Crkva želi duboko zagledati u tu svoju prošlost. Sve ono što je bilo pozitivno, želi unaprijediti, sve ono što je dotrajalo, zamijeniti novim i tako se opet pripremiti kako bi i u budućim stoljećima bila na dvorbu svome narodu.

U tom smislu nam trebaju poslužiti i ovi vazmeni blagdani, koji nas vode na same početke našega pritjelovljenja Kristu, umrlom i uskrsnom, po sakramentu krštenja koji izvire iz tajne Kristova trpljenja, smrti i uskrsnuća.

Koliko su duboko ove istine ušle u našu vjerničku i narodnu svijest? To će nam pokušati pokazati i naši uskrsni narodni običaji, koji bi trebali biti izraz vjerničke svijesti!

Dok stojimo pred činjenicom posvjetovnjačenja velikog dijela Crkve u našem narodu, pred Crkvu se stavlja neumoljivo pitanje, što joj je činiti da njezina poruka ili bolje Kristova poruka, bude od koristi pojedincima i cijeloj narodnoj zajednici.

Zato je potrebno sa vremena na vrijeme osobito o velikim obljetnicama, za tren se zaustaviti i pogledati prijeđeni put, uočiti sve pozitivno što je učinjeno u prošlosti, da bi se za sve to dalo zahvala Bogu, jer sve što je dobro, od Njega proizlazi. Ono pak što je bilo manjkavo iz bilo kojeg razloga, treba istinski okajati pred Bogom, jer je to nepravda učinjena njemu.

Ali, ne bi bilo dovoljno samo ocijeniti prošlost, ako bi se naš pogled zadržao samo na prošlosti, nego se prošlost samo zato promatra, da bi nam ona bila mjerilo kako učiniti naredni korak. Već je odavno naš pjesnik rekao da se "na prošlosti budućnost snuje". Zato se Crkva ne smije nikada vezivati niti isključivo na prošlosti, a isto tako ne smije zaboraviti prošlost kako bi se sva darovala budućnosti. To je taj zahtjev inkulturacije o kojem se sada nakon Sinode, nakon proslava svete solunske Braće i Papina puta u Indiju toliko u Crkvi govori.

Stoga i naš ovogodišnji Uskrs treba biti proživljen upravo u tom znaku. Svatko od nas treba se u ovom jubileju naše crkvenosti zapitati kakav je moj odnos prema Isusu Kristu, koji je iz ljubavi prema meni trpio, umro i uskrsnuo? Što je on značio mom ocu, mom djedu, mom davnom pretku koji je radi vjernosti Isusu bio u stanju ostaviti i očinski dom i zavičaj samo da tu vjeru i narodni

identitet sačuva? A što te vrijednosti znače danas u mom životu?

Nisu li naši prazni salaši već sličniji grobovima nego rasadištima života, kako su to stoljećima bili!?

Neka nas Krist rasvijetli svojim Uskrsnućem da jasno spoznamo da je on istinski Put i Život za svakog pojedinca, ali i za Crkvu u cijelom narodu.

M I R - DAR USKRSNULOG

GOSPODINA

Riječ koju u posljednje vrijeme možemo najčešće čuti na radiju i TV i koju najčešće možemo pročitati u naslovima naših novina jest riječ MIR. Nema čovjeka koji ne bi čeznuo za mirom. Svi ga priželjkuju, svi ga propagiraju, svi trpe kad ga nema... a mir je danas ugrožen. Koliko je samo ratova u svijetu, koliko mržnje, netrpeljivosti, koliko nemira u obiteljima, koliko nemira u ljudskim srcima!?

Svaki nemir proizlazi iz čovjekova srca. Svi ratovi su počeli u ljudskim srcima, pa ipak svi ljudi žele imati mir. Neki čak žele nagomilavanjem naoružanja osigurati sebi trajan mir...

Mir je česta tema i u Bibliji. Mogli bismo reći da je mir središnji pojam u Biblijskoj poruci. I u Crkvi se puno govori o miru, i papa puno govori o miru. Svake godine slavimo međunarodni Dan mira (Nova godina), a 1986. godinu Ujedinjene nacije proglasile su Godinom mira. U uskrsnom vremenu u liturgijskim čitanjima mir je česta tema jer Uskrsnuli Gospodin svaki svoj susret s apostolima započinje riječima: "Mir vama" — Šalom lakem! - Ali, što je taj mir o kojem svi govore i kojeg svi žele?

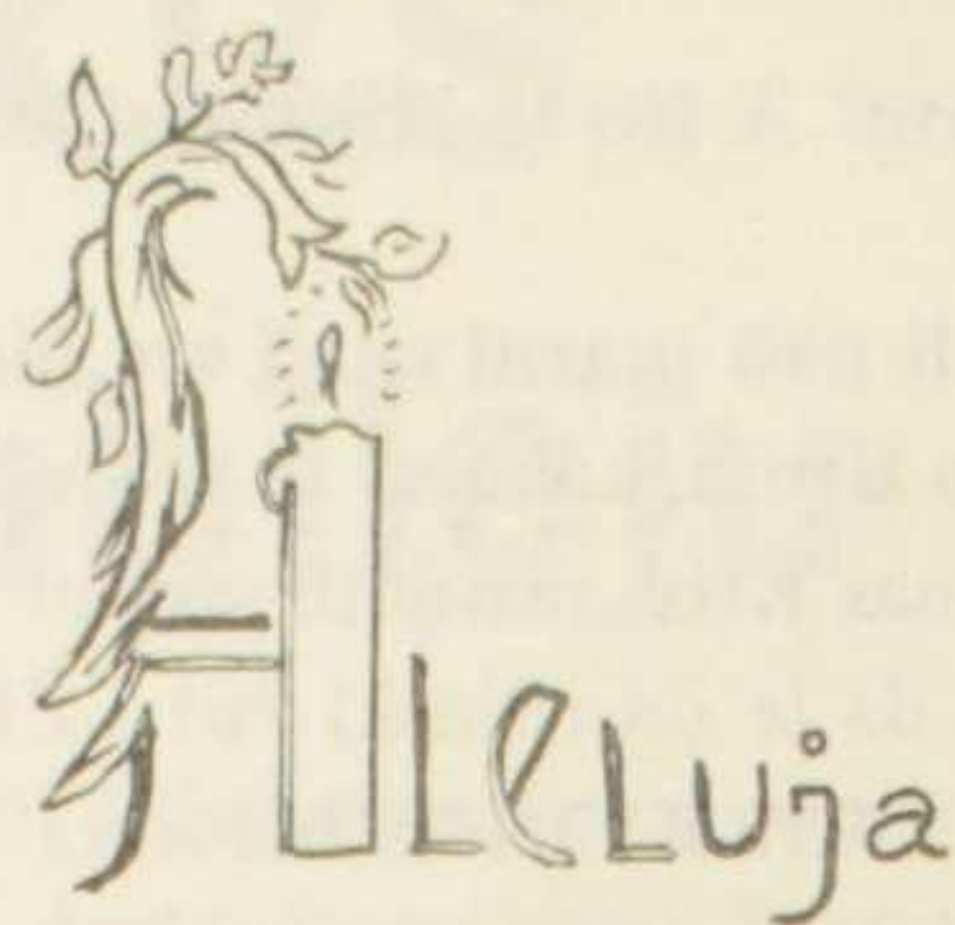
Biblijski pojam mira - Šalom - označava: blagostanje u svagdanjem životu, stanje čovjeka koji živi u skladu s prirodom, u skladu sa samim sobom, s bližnjim i s Bogom. Konkretno rečeno: mir u Bibliji znači blagoslov, počinak, slavu, bogatstvo, spas, život...

I I. Vatikanski sabor u pastoralnoj konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu koja ima naslov "Radost i nada" u br. 78. govori o miru ovako: "Mir nije puka odsutnost rata, niti se svodi samo na uspostavu ravnoteže među protivničkim silama. On ne nastaje niti iz nasilne vladavine, nego se doista s pravom naziva djelom pravde... Mir je plod reda što ga je u ljudsko društvo utisnuo njegov božanski Utemeljitelj".

Dakle, kad Isus svojim apostolima kaže: "Mir vama" - onda im ne želi reći: nemojte ratovati, nego im želi svaku sreću i blagoslov. "Mir vama" - to nije samo običan pozdrav Uskrsnulog Gospodina učenicima. Niti je to samo radost koju osjeća Gospodin i njegovi što se nakon teških i sumornih dana opet nalaze zajedno. Mir i radost koju donosi Krist Uskrsnuli jesu mesijanski darovi, darovi koje ćemo u potpunosti uživati tek u vječnosti.

Nakon što su u susretu s Uskrsnulim Gospodinom primili njegov mir, apostole više ništa nije moglo uplašiti i ražalostiti. A svoje pravo lice pokazali su još više kad su od svog Gospodina primili obećani dar Duha Svetoga. Tada je nestalo straha pred Židovima. Ne boje sve više vlasti koja im brani da govore o Isusu i odlučno tvrde: "Većma se treba pokoravati Bogu nego li ljudima". Kristom zahvaćeni i Duhom preobraženi apostoli su postali neustrašivi, ta posjedovali su mir srca, a kad su ih tukli i zlostavljali: "oni odoše radosni što bijahu dostojni pretrpjeti udarce zbog Imena Isusova", veli sv. Luka, pisac Djela apostolskih.

Nitko i ništa apostolima nije moglo oduzeti mir srca koji im je darovao Isus. Oni su snažno prihvatili Isusa. Postalo im je jasno što Isus želi i što ih je učio. Prepoznali su ga kad im je pokazao rane i kad im je rekao: "Zašto se bojite, i zašto vam sumnja obuzima srce, pogađajte, ta ja sam to..." . Snagom susreta s Uskrsnim Kristom apostoli idu u svijet da svima govore o Isusu i da svima kažu: Krist je uskrsnuo i živ je! Nisu mogli ne govoriti ono što su vidjeli i čuli, pa koštalo ih to i samog života... Nisu se bojali jer im je Isus na rastanku rekao: "Evo, mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem"! Kad im je Isus dao svoj mir dao im je, zapravo, sve, jer oni koji imaju mir, imaju i radost, imaju i sreću, imaju i ljubav. Zbilja, mir je najveći dar, mir je ono najviše što čovjek može postići u svom životu.

Nije najsretniji onaj čovjek koji je bogat, kojemu su dostupni najraznovrsniji užici, koji je zdrav; nije najsretniji ni onaj koji ima vlast i koji je slavan... Najsretniji je onaj čovjek koji ima mir, mir srca.

Ali tko ima takav mir? Malo je ljudi koji bi mogli reći da su potpuno sigurni i mirni. Zašto? Prije svega zato jer se mir događa u ljudskom srcu, a nema mira bez čistog srca, bez mirne savjesti. Čovjek koji živi u grijehu ne može posjedovati Kristov mir. Grijeh je izvor i razlog svih nemira bilo onih u pojedinom čovjeku, kao i onih nemira i bura u obitelji, pa i onih među komšijama i rodbinom, čak i onih među državama. Samo srce ranjeno grijehom može mrziti, može drugom željeti zlo. Samo srce opterećeno grijehom može drugoga prezirati i tlačiti. Nemirno i grešno srce ne može prepoznati Isusa koji k nama dolazi baš kao nekoć apostolima i govori: gle, to sam ja, ja u onoj bijeloj hostiji na oltaru, ja u onoj riječi koju čitaš u Svetom pismu, ja sam među vama, kad se sastajete na molitvu, ja sam i u onom siromahu kojeg susrećete na ulici, i u onom bolesnom susjedu kojeg možete posjetiti, ja sam i u onom malenom djetetu koje je začeto neplanirano i zbog toga mu sada prijeti smrt...

Potrebno je otvoriti svoje oči i svoje srce da bismo prepoznali Uskrsnulog Gospodina među nama. On dolazi da nam da i ostavi svoj mir. Moramo ga prepoznati i prihvatiti.

Ali, ne zaboravimo: mira nema bez čiste savjesti, bez čistog srca! I zato nas sv. Ivan opominje: "Dječice moja, ovo vam pišem da ne griješite". Ne griješiti znači čuvati mir. Ali ljudi smo i pogriješimo. "Errare humanum est - veli poslovice - ljudski je griješiti, to je istina, ali nije ljudski, a još manje kršćanski, dugo ostati u grijehu i zato sv. Ivan opominje dalje: "ali ako tko i sagriješi, (nek se ne brine prekomjerno i neka ne očajava), ta zagovornika imamo kod Oca, Isusa Krista Pravednika". On je pomirnica za grijehe naše. Znao je Isus dobro slabost ljudske naravi, znao je da ćemo griješiti i baš zato nam je ostavio sakramenat ispovijedi kao najuspješnije oružje protiv grijeha. Ostavio nam je ispovijedaonice kao trajne i nepresušive rudnike svoga mira i ljubavi.

Da, naše ispovijedaonice su riznice Kristova mira i ljubavi! - Osjećate li možda nemir u svom srcu?! Ispitajte svoju savjest, možda je to zbog grijeha kojeg ste počinili. Ispovjedite se i mir će se k vama kao rijeka vratiti...

Nema mira bez čiste savjesti, nema radosti bez Boga, bez Isusa Krista. Samo onaj tko prihvati Isusa imat će pravi mir, jer "Krist je mir naš" veli sv. Pavao. Zato ljubiti mir, voljeti mir znači željeti Krista. Onaj tko hoće imati mir mora slijediti Krista i mora vršiti njegove zapovjedi koje su sve sadržane u jednoj jedinoj, u zapovijedi ljubavi. "Čuvati Kristovu riječ". o čemu govori sv. Ivan, znači vršiti zapovijed ljubavi prema Bogu, bližnjemu i sebi.

"Mir vama" - veli Krist i svakome od nas. Želimo li imati mir ljubimo Krista. Čitajmo evanđelje i molimo Isusa: Gospodine otkrij nam Pisma i raširi srce dok nam govoriš. I slušajmo što nam Isus govori: "On obećava mir narodu svome, onima koji mu se svim srcem vrate..."

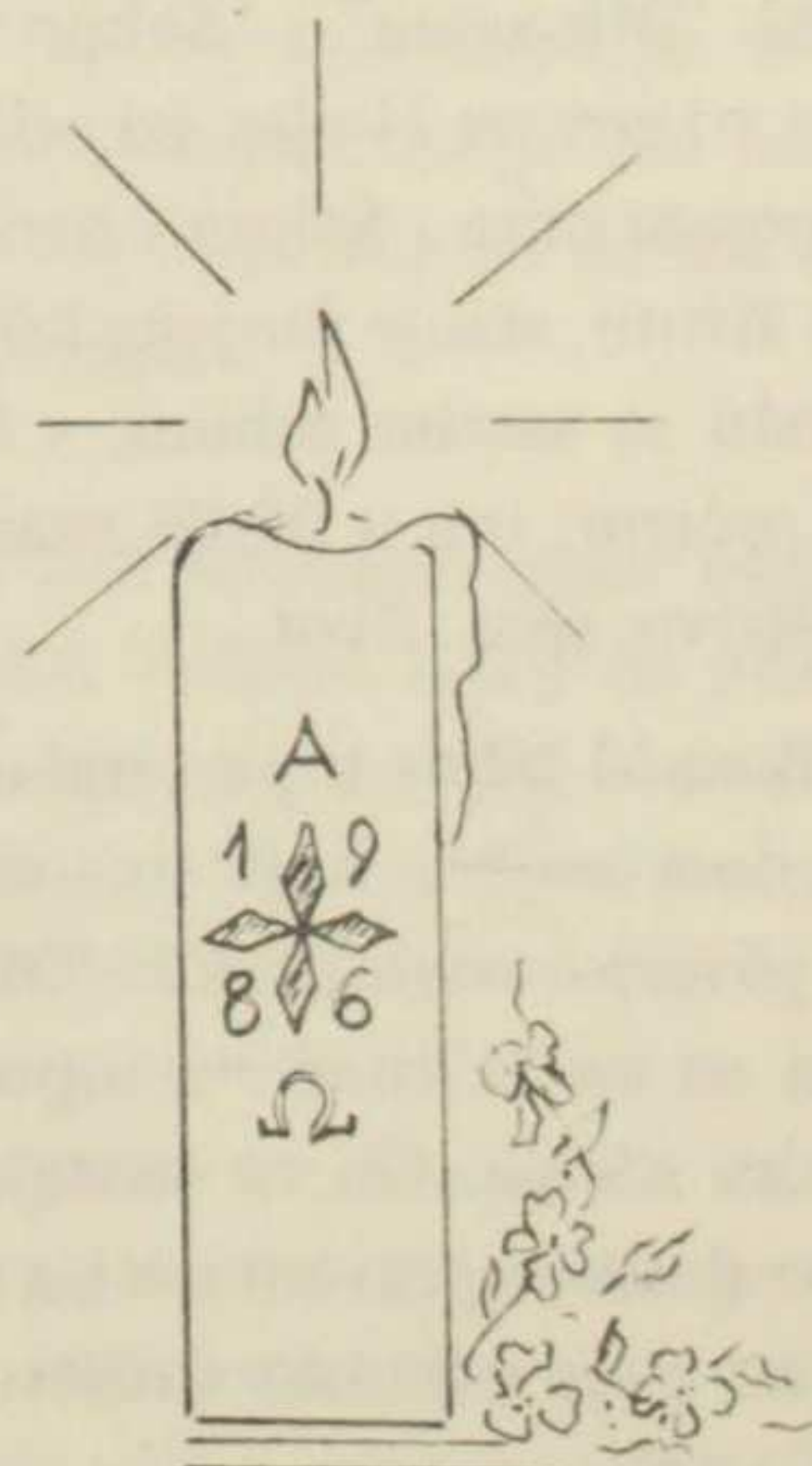
Želimo li mir drugima, darujmo im Krista. Potaknimo ih da se ispovjeda i da slijede Isusa i naći će svoj mir, a to je najveći dar koji čovjek može primiti i darovati drugima. Kad u sv. Misi pružamo ruku jedni drugima u znak mira poželimo si Kristov mir, mir čistoga srca, mir u ljubavi.

No ne zaboravimo: mir se nikada na ovoj zemlji ne stječe jednom zauvijek, nego ga stalno treba graditi, zato nemojmo nikada malaksati. Ako na trenutak i izgubimo mir, ako sagriješimo, vratimo se Kristu brzo - On će nam oprostiti grijehe i darovati nam izgubljeni mir - u slomljeno srce vratit će se radost...

Uskrsnuli Gospodin daje svoj mir. Nudi ga i nama. Zar ćemo ga odbiti?!

Sretan Uskrs svima. Mir - dar Uskrsnulog Gospodina bio sa svima, uvijek, na ovoj zemlji i zauvijek u vječnosti.

Andrija Anišić

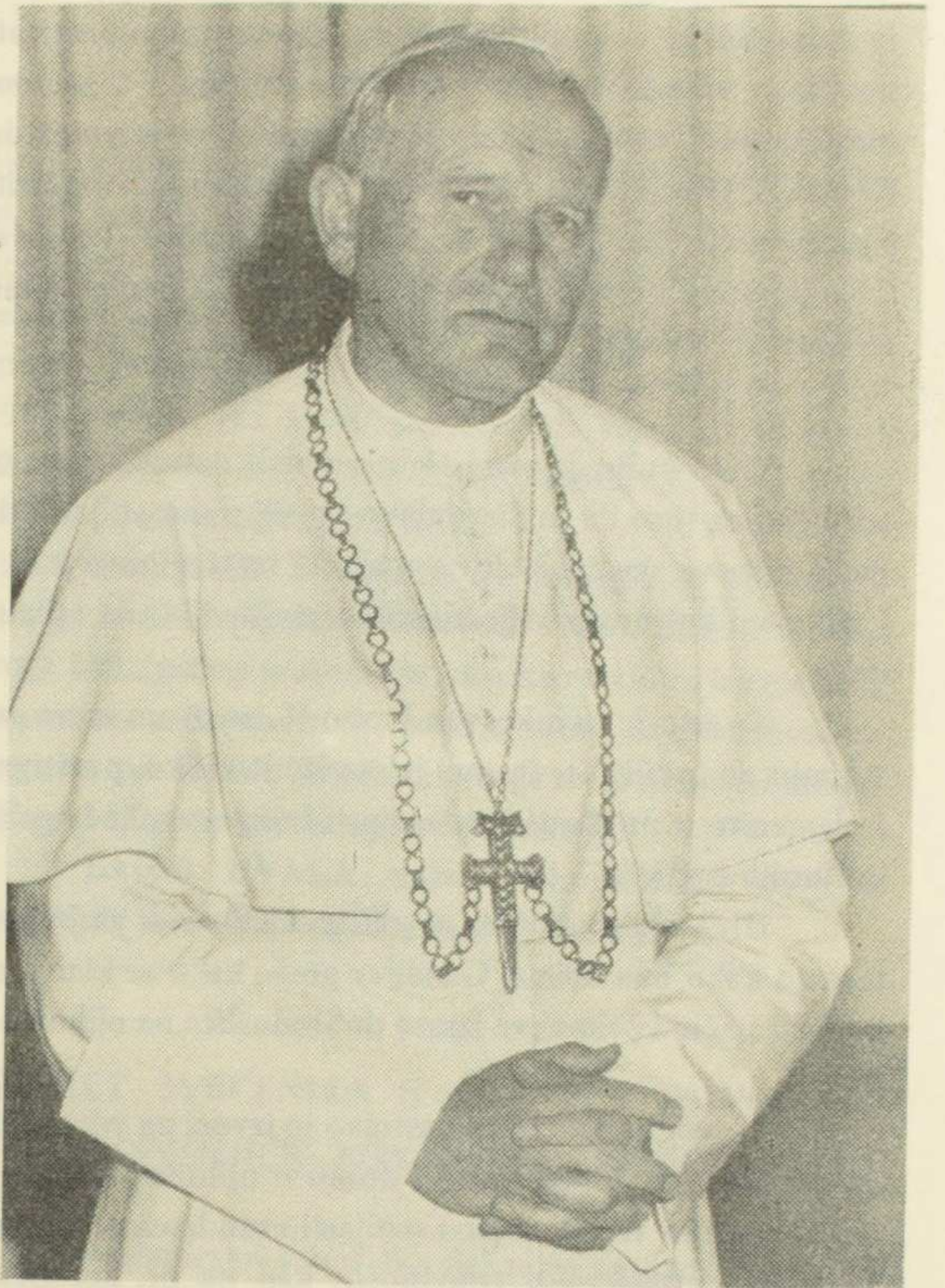
S PAPOM IVANOM PAVLOM II

Još se relativno dugo po završetku izvanredne Sinode biskupa u cijeloj Crkvi osjećao odjek u crkvenom i svjetskom novinstvu kao o događaju od izvanredne važnosti za budućnost Crkve. Sinoda je još jednom nedvojbeno potvrdila sva koncilski usmjerenja Crkve, ali i za sutrašnjicu suvremenoga svijeta, jer je i njemu po Sinodi upućen ponovno poziv na pozitivni dijalog. Međutim, kako život teče svojim nezaustavivim ritmom i djelatnost pape Ivana Pavla II. je u stalnom dosluhu sa novim zahtjevima i izazovima. Ovoga puta posebno bismo se zaustavili na Papinoj mirovnoj akciji, na njegovom apostolskom putu po Indiji i na njegovoj brizi za našu domaću Crkvu.

PAPINA NASTOJANJA ZA MIR

Kako je godina 1986. proglašena međunarodnom godinom mira od strane Ujedinjenih naroda, tu plemenitu inicijativu Papa je blagohotno prihvatio i podržao, kao što općenito čini sa svim plemenitim idejama koje dolaze bilo sa koje strane. Zato je svoju novogodišnju poruku mira intonirao u tom smislu, naglašavajući da je mir vrednota bez granica. Tim su duhom odisale njegove homilije na Božić i Novu Godinu, a na tu se tematiku vraćao veoma često i u svojim govorima na svom apostolskom putovanju po Indiji, osobito na grobu velikog borca nenasilja Mahatma Gandija.

No, Papa, kao dobri evandeoski učitelj ono što naučava, to svojim činima potvrđuje. Zato je odlučio ove godine pozvati predstavnike svih religija svijeta na zajedničku molitvu za mir u Asizu, gradu koji je svojim životom i smrću posvetio sv. Franjo, jedan od najvećih propovjednika mira.

Papa Ivan Pavao II — s Višeslavovim papinskim prsnim križem, najstarijim hrvatskim križem — 8. stoljeće

I već se pomalo čuju pozitivni odjeci ovog Papinog poziva sa svih strana svijeta i iz krila svih vjerskih zajednica. No, kako se Papa ne zadovoljava proglasima i inicijativnim akcijama, sam je po svome izaslaniku francuskom kurijalnom kardinalu Rogeru Etchegaray-u pokušao učiniti nešto za mir na besmislenom ratištu između Irana i Iraka, koji već traje godinama i sa kojega teku potoci krvi istoga naroda. Kardinal je posjetio ratne zarobljenike obje zaraćene strane i makar je među njima veoma mali broj kršćana, on im je odslužio Mise i govorio sa puno ljubavi i razumijevanja zalažući se da se što skorije mir vrati u ovaj nesretni dio svijeta. Ova će akcija pape Ivana Pavla II. ući u najljepše stranice miroljubivih nastojanja u povijesti ljudskoga roda.

MISIJSKO PUTOVANJE PO INDIJI

Papin dvedesetdeveti apostolski put izvan Italije je jedan od najtežih ali i najplodnijih putovanja. Za vrijeme svoga desetodnevnog boravka u Indiji Papa nam je pružio svojim nastojanjima ostvarenja nekih načela koja uporno izlaže u svojim učiteljskim dokumentima.

Prije svega, istakao bih ono što je na ovom putu bilo najuočljivije — inkulturaciju. Načelo da treba poštivati pozitivne vrijednosti svake pojedine kulture i u samom navještanju Evanđelja, jedno je od načela koje je proglasio Koncil, a koje je Papa na poseban način nastojao ostvariti i preporučiti cijeloj Crkvi, a osobito misionarima. To načelo je posebno isticao u svezi sa jubilejem 1100-te obljetnice smrti sv. Metoda.

Sвета su Braća ovu istinu nastojala ostvariti prije tisuću godina time da su Slavenima stvorili pismo, udarili temelje njihove vlastite kulture, kako bi im u njihovu jezik i njihovim kulturnim vrijednostima navijestili Isusa i Evanđelje.

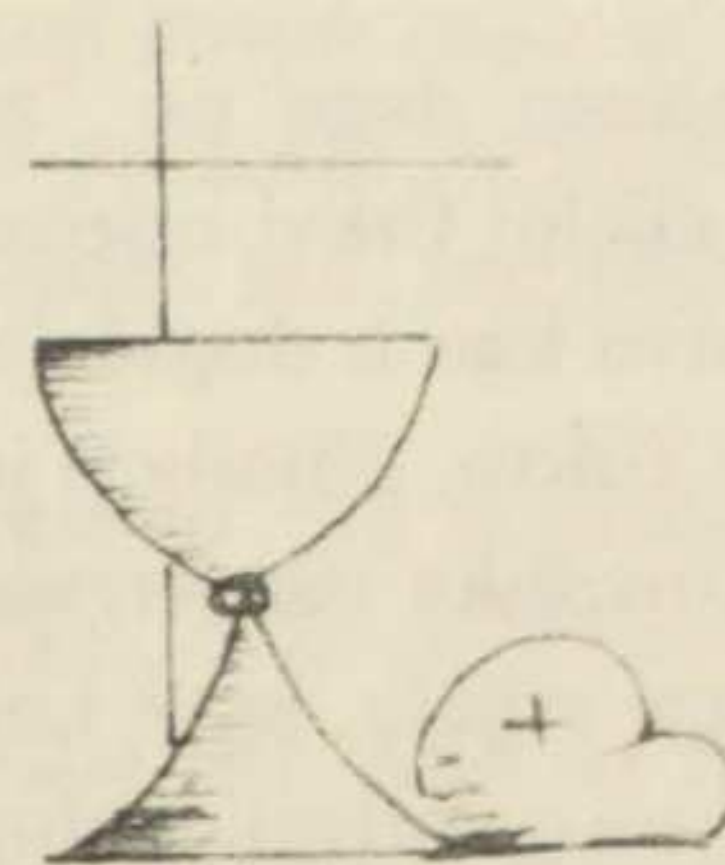
To isto je učinio Ivan Pavao II. na ovom svom putovanju po Indiji. Vrednovao je sve što je veliko, pozitivno i plemenito u prošlosti i sadašnjosti Indije, zemlje bogatih kulturnih tradicija.

Divljenje se budilo u srcu čovjeka dok ga je promatrao kako bos obilazi Gandijev grob, kako se klanja na indijski način i prima sve izraze dobrodošlice na njihov način.

U svojim govorima nastojao je izvući na svjetlo dana sve ono što je plemenito i dobro u njihovoj kulturnoj baštini da tim vrijednostima osvijesti evanđeosku poruku. Dapače, i evanđeoske vrijednosti, kao na pr. katoličko svećeništvo, kušao je kleru protumačiti indijskim pojmovima. U Indiji se susreću različite kulture, koje su nadahnute i različitim vjerskim utjecajima, hinduizmom, islamom, a i same kršćanske zajednice. Sama katolička zajednica podijeljena je u tri različita obreda (siro-malabarski, siro-malankarski i rimski) zato je Papa pokazao pravu umjetnost u tome kako treba činiti sa svakom pojedinom narodnom ili vjerskom grupacijom. Možda se to najbolje vidjelo kad je s puno takta postupao nastojeći unaprijediti odnose između triju katoličkih obreda. Ni tu nije ostao kod samih preporuka i načela, nego je, ono što je govorio, sam potvrđivao svojim činima. Na pr. dopustio je obredne pleseve u svojoj Misi. Umjesto tamjana palio je kod oltara mirisave štapiće, umjesto poljupca dotakao je oltar čelom. To je znak poštovanja kod Indijaca. Kamo sreće da su ova načela bila prihvaćena u minulim stoljećima, možda bi danas veći dio dalekog istoka bio kršćanski! Kao normalna posljedica ovakova stava bio je dijalog sa visokim predstavnicima velikih istočnih religija. To je proteklo u ozračju ljubavi i poštovanja, a to je temelj moguće buduće suradnje na dobro Crkve i čovječanstva.

Ekumenski dijalog je logična posljedica ovog raspoloženja i zahtjev zdrave evangelizacije, jer kršćanstvo podijeljeno u stotine sljedbi ne može imponirati otvorenom i univerzalnom duhu Indije.

Treba registrirati Papin posjet "kući umirućih" u Kalkuti, koju vodi Majka Terezija koja je rodom iz Skopja. Posebno smo dirnuti Papinom pažnjom i prema toj trpećoj braći, ali i prema samoj Mjaci Tereziji, utemeljiteljici misionarki i misionara Ljubavi, po kojima ona danas izvršava svoju samaritansku karizmu prema svakovrsnoj bijedi suvremenog čovječanstva. Zato ju je spravom jedan češki umjetnik na šestoj postaji križnog puta prikazao kao "Veroniku naših dana". Mi, Crkva u Hrvata, možemo se osjetiti tim Papinim gestom počašćeni, jer je majka Terezija, makar po rođenju i jeziku Albanka, ipak svoju duhovnu fizionomiju formirala u zajedništvu naše duhovne baštine u krugu tadanje isusovačke kuće u Skopju. Tu je majka Terezija polagala temelje svoje duhovne fizionomije. Svi ma nam je na radost i sveti ponos da je iz naše duhovne baštine izrasla jedna takva duhovna veličina. Možda toga ni mi sami nismo dovoljno svjesni, a opća Crkva o tome ništa i ne zna. No, nadamo se da će doći vrijeme kada će i ova stvarnost doći na vidjelo!

OČINSKA SKRB ZA NAŠU CRKVU

Posebno je dirljiva Papina briga da Crkva u Hrvata dobije svoj hodočasnički dom u Petrovom gradu - Rimu, gdje bi kada dođu u Vječni grad imali svoje sklonište. Koliko je to Petrovo srce, kada u njemu ima mjesta i za tako prozaične i sitne stvari. Tu je svoju brigu iznio na Misi koju je služio na hrvatskom jeziku, sestrama Kćerima Milosrđa i Uršulinkama. Papa je tu akciju podupro i znatnim materijalnim darom.

Papa je svoju ljubav prema našoj Crkvi izrazio i imenovanjima kako novih biskupa, tako i novih članova Papinske akademije znanosti. Za pomoćnog biskupa banjalučkog imenovao dr Franju Komaricu, svećenika iste biskupije i profesora na Visokoj teološkoj školi u Sarajevu. Novi je biskup svoje biskupsko posvećenje primio na blagdan Bogojavljenja u Rimu u bazilici sv. Petra iz ruku samog sv. Oca.

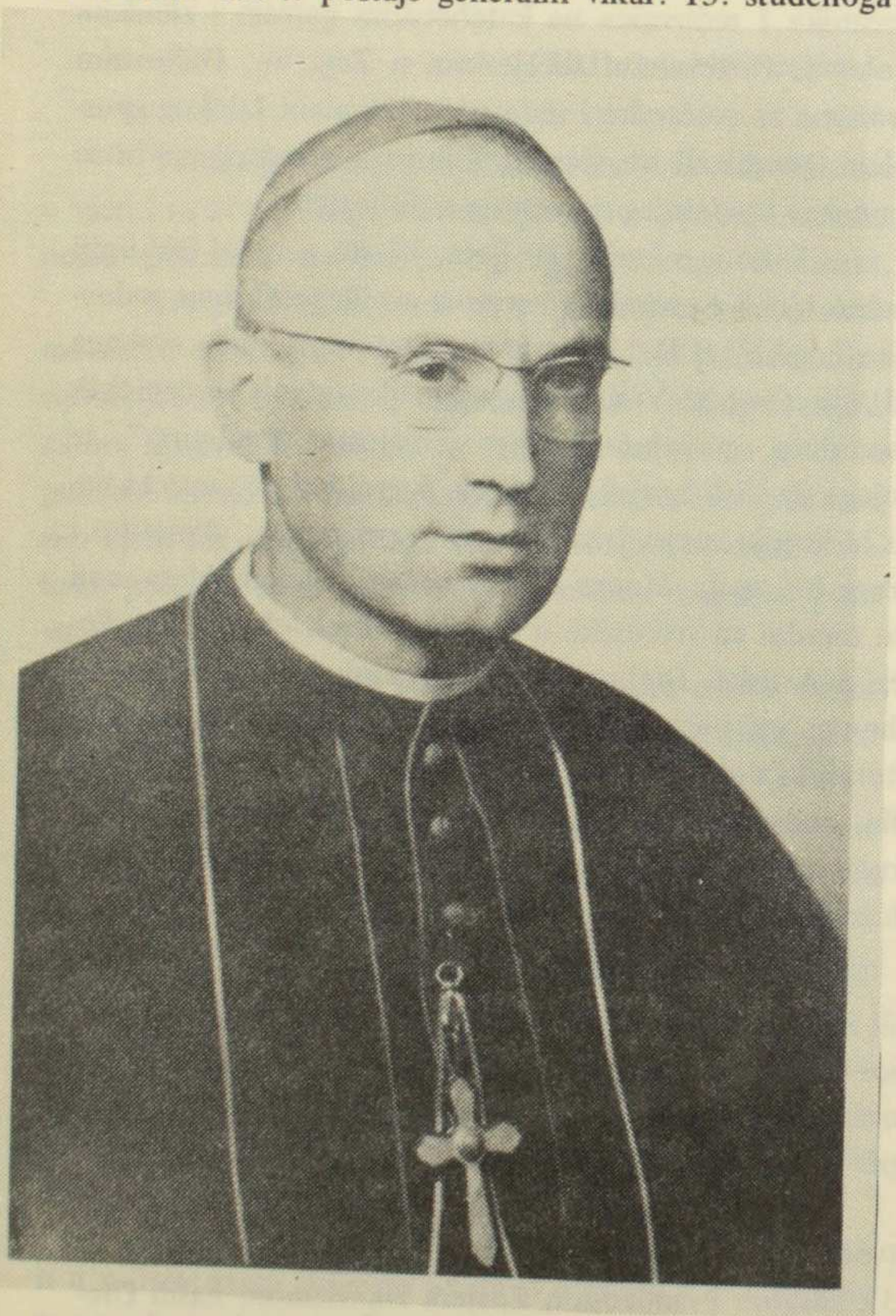
8. veljače o. g. sv. Otac je imenovao dr Antuna Tamaruta biskupom šibenskim, prihvativši ostavku odsadanjega Mons. Josipa Arnerića. Novi biskup rođen je na otoku Krku, gdje je bio generalni vikar Krčke biskupije. Dok se radujemo novim biskupima, zahvaljujemo sv. Ocu za njegovu brigu za našu Crkvu.

j u b i l e j ...

30. GODIŠNJICA BISKUPSKOG POSVEĆENJA MSGR. MATIJE ZVEKANOVIĆA

Prošlo je već 30 godina kako se na čelu Subotičke biskupije nalazi Msgr. Matija Zvekanović.

A evo kako je, u kratkim crtama, protekao njegov život do ovoga dana. Rodio se u skromnoj i siromašnoj obitelji Josipa Zvekanovića i Ane Tikvicki na sjevernoj periferiji grada Subotice. Osnovnu školu završio je u Subotici, gimnaziju u isusovačkoj klasičnoj gimnaziji u Travniku, a teološki studij u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1937. godine u subotičkoj katedrali po rukama Msgr. Lajče Budanovića. Poslije mlade mise postaje dušobrižnikom u Đurđinu i Aleksandrovu po godinu dana. 1939. godine postaje upravitelj biskupijskih dobara u Baču. A slijedećih šest godina župnikuje u Bačkom Monoštoru. Od 1. svibnja 1948. godine župnik je crkve Isusova Uskrsnuća u Subotici. Godine 1954. postaje generalni vikar. 13. studenoga

Biskup Msgr. Matija Zvekanović

1955. godine izabran je za pomoćnog biskupa, a posvećen je 25. veljače 1956. godine sa titulom "biskupa burcenskog". Papa Pio XII imenovao ga je apostolskim administratorom Bačke apostolske administrature 19. ožujka 1958. godine. Rezidencijalni biskup subotički postaje 8. veljače 1968. godine. Od 1978. godine vodi Vijeće za ekumenizam pri Biskupskoj konferenciji Jugoslavije, a od 1980. član je i Poslovnog odbora BKJ.

Svoj jubilej 30. godišnjicu biskupskog posvećenja biskup je želio proslaviti skromno i tiho. Zato se na dan svoga biskupskog posvećenja povukao u tišinu karmelskog samostana u Somboru da tamo u šutnji i miru zahvaljuje Bogu za sve što mu je učinio i da ga moli za nove i mnoge milosti toliko potrebne njegovoj Biskupiji.

Iskreni HVALA našem biskupu za sve što je za nas učinio i srdačne čestitke za ovaj Jubilej.

SUSRET SVEĆENIKA S BISKUPOM POVODOM 30. GODIŠNJICE BISKUPSKOG POSVEĆENJA

Svećenici tri subotička dekanata i dekani ili njihovi predstavnici iz ostalih dekanata okupili su se oko svoga Pastira u Subotici 27. veljače 1986. godine u 10 sati, da bi mu čestitali i zahvalili za njegov 30 - godišnji pastirski rad u našoj biskupiji. Okupilo se oko 40 - tak svećenika. Tom prigodom generalni vikar Subotičke biskupije Msgr. Rehak Jozsef održao je slijedeći prigodni govor:

Preuzvišeni Natpastiru, oče Biskupe!

Od Pape Pija XII. imenovani ste za pomoćnog biskupa naše biskupije dne 13. XI. 1955. a puninu svećeničkog reda primili ste 25. II. 1956. godine. Toga dana odlikovani ste "puninom sakramenta sv. Reda", postali ste "Ekonom milosti Vrhovnog svećeništva". Otada nosite na sebi teret naše duhovne zajednice: "Mjesne Crkve Vama povjerene kojom upravljate kao vikar i poslanik Kristov: savjetima, uputama, primjerima, pravim auktoritetom i sv. vlašću".

U Vašoj osobi imamo autentičnog načučitelja vjere, i koristeći tu asistenciju milosti Božje uz stalni studij, dali ste jasne smjernice i nama, svojim suradnicima, a još više narodu Božjemu. Pojavljujete se po svoj našoj biskupiji, čija ste glava, otac, liturg, djelitelj tajna Božjih u najodličnijem smislu. Velik dio nas svećenika ove biskupije primio je sveti red posredovanjem polaganja Vaših ruku; vodite mnoge duše u ispovijedi, još veći broj vjernika svojim naučavanjem u propovijedima.

Dostojno je i dolično, štoviše nužno je i potrebno da se okupimo oko Vas na današnji dan kada mi prisutni svećenici, predstavljajući svih 11 dekanata naše biskupije, čestitamo Vama, svome Natpastiru.

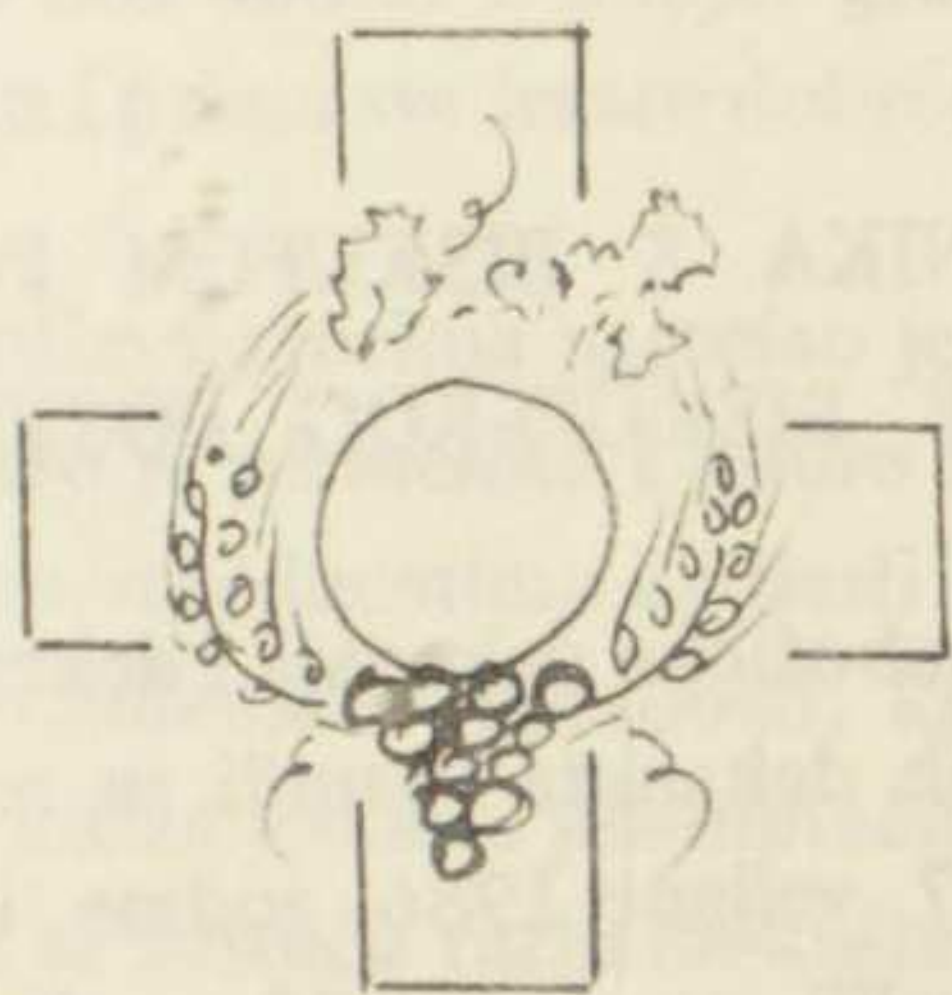
NEKA VAS GOSPODIN OBILNO BLAGOSLOVI, NEKA VAS I DALJE VODI, KRIJEPI I TJEŠI NEKA VAM ON BUDE OKREPOM I UTJEHOM.

Hvala Vam za mnoga dobra, hvala Vam za Vaš dosadašnji rad i neumornost u radu. Čestitajući Vam čestitamo i sebi, što nas je Bog po Vašoj osobi čuvao od stranputica, vodio i hranio naukom apostola.

Hvala Vam za sva dobra! Hvala Vam za sve!

Hvala Vam za sva dobra! Hvala Vam za sve!;

Susret je bio kratak i srdačan. Biskup se sa svakim osobno pozdravio i progovorio koju riječ. Nakon kratkog Agape - a svećenici su se vratili svojim kućama da nastave svoj svakodnevni rad praćen blagoslovom svog Pastira.

SUSRET REDOVNICA S BISKUPOM

Istog dana, 27. veljače 1986. godine u 11 sati u Domu biskupije okupile su se i redovnice da čestitaju jubilej svom biskupu. Bile su prisutne redovnice svih redovničkih kuća u Subotici i s. Nada Gabrić iz Canade. Sestre iz drugih gradova nisu mogle doći zbog lošeg vremena.

S njima je bio i njihov duhovnik o. Mato Miloš karmelićanin iz Sombora koji je pozdravio biskupa u ime svih redovnika i redovnica i održao pozdravni govor. On je pozdravio biskupa ovim riječima:

Preuzvišeni Gospodine Biskupe!

“Krist Gospodin, Sin Boga živoga, došao je da spasi svoj narod od grijeha i da sve ljude posveti. Kao što je njega samoga poslao Otac, tako je on poslao svoje apostole i zato ih je posvetio, predavši im Duha Svetoga, da i oni slave Oca na zemlji i spasavaju ljude” u izgrađivanju Kristova Tijela”, koje je Crkva (Ef 4, 12)” /CD 1/.

Prije 30 godina, na današnji dan, kada ste prije liturgijske obnove slavili Vaš dragi Imendan sv. Matije Apostola, bili ste posvećeni za Biskupa i dan Vam je Duh Sveti,

da budete pastir duša i nasljednik apostola, da naučavate sve narode naše višenacionalne biskupije, da posvećujete ljude u istini i da vodite svoje stado na obilne pašnjake Riječi Božje, crkvene Tradiciji i crkvenog Učiteljstva. Snagom Duha Svetoga postali ste pravi i autentični učitelj vjere, svećenik i pastir Subotičke biskupije.

Vršeći savjesno svoju biskupsku službu upravljanja, naučavanja i posvećivanja, imali ste čast biti sudionik I I. Vatikanskog sveopćeg i ekumenskog Koncila, koji je sveopćoj Crkvi donio novo lice. Vrativši se nakon Koncila u svoju biskupiju, brižno ste utkivali tokom 20 godina sve koncilске smjernice u sve pore našega crkvenog i kulturnog života. Osnovili ste prema smjernicama Koncila razna Pastoralna vijeća naše Biskupije. Na planu naše domovinske Crkve više puta ste birani za predsjednika raznih komisija pri BKJ, čime smo osobito ponosni. Posebnu ste pažnju posvećivali permanentnom obrazovanju svećenika, solidnom teološkom izobrazbom na našem Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i drugim teološkim Učilištima u našoj Domovini i inozemstvu. Promicali ste duhovne rekolekcije svećenika u Subotici, na kojima su predavali naši vrsni teolozi i pastoralci. Podupirali ste sudjelovanje svećenika i redovnica na katehetskim ljetnim i zimskim školama, Pastoralnim tečajevima u Zagrebu, Duhovnim tjednima za svećenike i redovnice. Na planu laičkog apostolata, promicali ste vjerske Tribine u prostorijama bivše gimnazije i sadašnjeg sjemeništa u Subotici.

Tokom minulih 30 ljeta, Vi ste u našoj Biskupiji budno bdjeli i promicali “svetost svojih prezbitera, redovnika i laika” (CD 15), prema posebnom zvanju svakoga od njih. Osobita Vam je briga bila oko odgoja svećeničkih kandidata, gradnjom novog sjemeništa “Paulinum”, iz kojega su izišli brojni svećenički kandidati ne samo za našu biskupiju, nego i za Skopsko - prizrensku, Banatsku i druge biskupije. Mnoge od tih svećeničkih kandidata sami ste zaredili za svećenike u našoj katedrali - bazilici sv. Terezije Avilske. Dodamo li još izgradnju novih crkava, ili obnovu već postojećih, u kojima se vrlo pozitivno razvija liturgijski duh i obnova po zamisli I I. Vatikanskog koncila, onda možemo biti zahvalni Bogu i Vama na svemu trudu što ste uložili tokom ovih 30 godina biskupskoga služenja.

Subotička biskupija ima relativno malo redovničkih zajednica, osobito muških, ali svi mi redovnici i redovnice želimo u našoj Biskupiji “marljivo raditi na izgradnji i porastu cijeloga otajstvenog Tijela Kristova” (CD 33), za opće dobro duša i svih ljudi dobre volje u našoj Biskupiji.

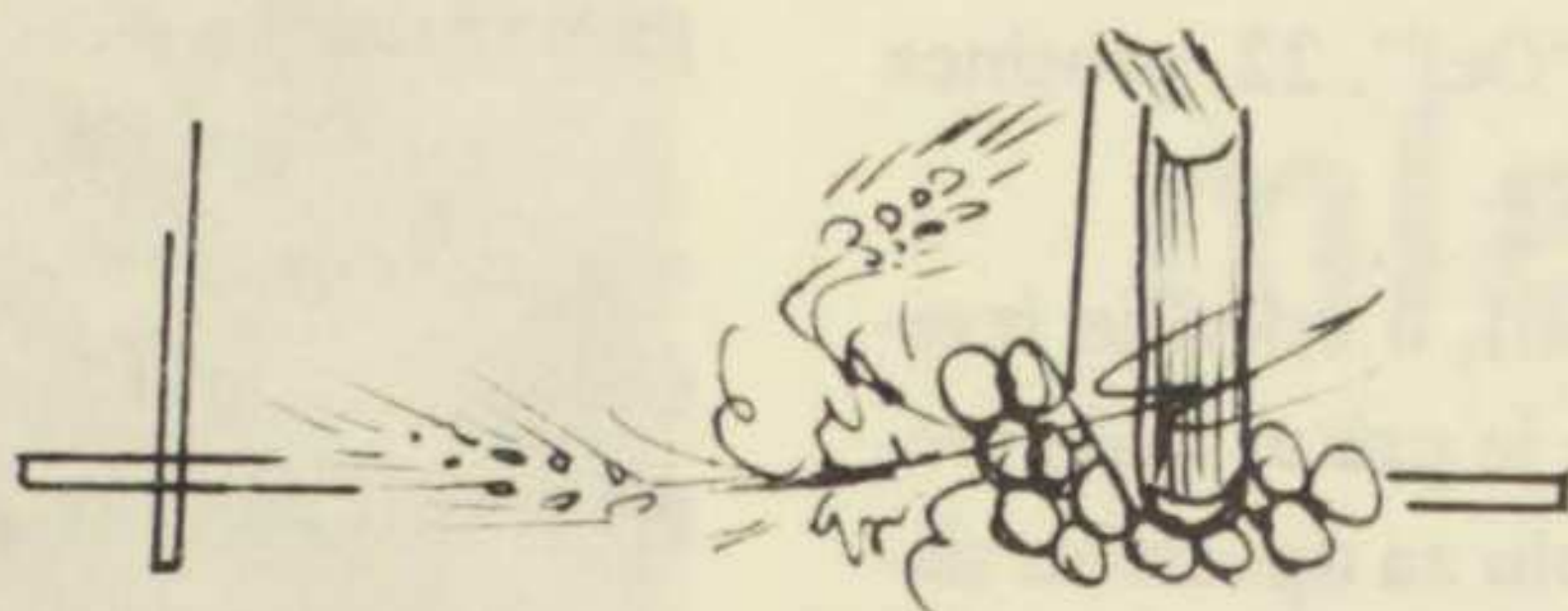
Mi redovnici i redovnice, želimo prije svega “molitvom, činima pokore i primjerom vlastitog života” (CD 33), snagom evanđeoskih Zavjeta i karizmom naših Utemeljitelja, radosno i zauzeto služiti našoj mjesnoj Crkvi,

dajući osobiti pečat duhovnosti koji manjka našoj mjesnoj Crkvi.

Spremni smo prihvatiti sve vidove apostolata u našoj mjesnoj Crkvi. Usudujem se ponizno reći, da smo mi redovnici i redovnice u našoj mjesnoj Crkvi nedovoljno iskorišteni u različitim oblicima apostolata. Primjerice u duhovnom pastoralu kao što su: duhovne vježbe za sjemeništare, svećenike. Duhovne obnove po župama, misije, razna duhovna predavanja kako kleru, tako i laicima koji žedaju za duhovnim vrednotama. Imamo za to ljude, samo bi trebalo malo više tražiti ih i našli bi se. Općenito je poznato da je naš hrvatski narod duhovno slabo ishranjen, pa to važi i za našu mjesnu Crkvu. Redovnici i redovnice su duhovno bogatstvo svake mjesne Crkve kao i Opće Crkve.

Zato je I I. Vatikanski sabor posvetio posebno poglavlje redovnicima i redovnicama u dokumentu "Perfectae Charitatis".

Preuzvišeni Gospodine Biskupe! Mogli bismo niza-
ti i nizati još mnoge zasluge i divna djela koja ste tokom
30 godina kao Pastir učinili. To je sve zapisano u knjizi Ži-
vota i nagrada će Vam biti za to dana od Svevišnjega. Mi
ovdje prisutni redovnici i redovnice želimo Vam zahvaliti
za sve dobro što ste učinili nama redovnicima i redovnica-
ma. Želimo Vam biti pomoć i potpora u Vašim poslovima
upravljanja našom mjesnom Crkvom. To ćemo činiti na-
šim molitvama, žrtvama i zalaganjem na svim razinama
našega zauzetog apostolata. S dužnim poštovanjem izražava-
mo Vam svoje veliko HVALA!"

B A Č

ĆIRILO – METODSKA TRIBINA "PRAVI KORAK"

Već dulje vremena osjećalo se da bi za duhovni rast u vjeri i za učvršćivanje u svom vjerskom uvjerenju trebalo nešto poduzeti na razini cijeloga Bačkoga dekanata.

Svećenici su o tome na svojim mjesečnim susretima često raspravljali i razmišljali. Konačno prošle godine slaveći jubilej tisućustote obljetnice smrti velikog evangelizatora slavenskih naroda, sv. Metoda, odlučeno je da se pokrene kršćanska tribina kao uspomena na evangelizatorsko djelo tog velikog muža koji je možda i boravio, a svakako prolazio ovim prostorima na svojim misijskim putovanjima.

Tribina bi imala izlagati evanđeosku nauku osvjetljujući njome suvremene probleme koji tište današnjeg čovjeka i društvo.

Nazvana je "Pravi korak", jer čovjek u životu mora jednom učiniti taj pravi korak kako bi se usmjerio ka pravom cilju, a to je Bog.

Tribina je namijenjena prije svega vjernicima kako bi mogli produbiti svoje vjersko znanje i kršćansko osvjedočenje, ali je ona otvorena svim ljudima dobre volje koji žele dublje upoznati učenje Crkve o pojedinim pitanjima, a želja nam je da ona preraste u dijalog Crkve sa svijetom koji je okružuje.

Tribina se rodila 18. siječnja 1986. godine u 17 sati u prostorijama župnoga ureda sv. Pavla u Baču. Tribinu je otvorio i održao svoje prvo predavanje Andrija Đaković, župnik iz Vajske. Njemu je povjerena briga za organizaciju

ove kršćanske tribine. Tema prvog predavanja bila je "Čovjekova težnja za srećom".

Nakon predavanja razvila se diskusija. Iz toga razgovora iskristalizirala se i tema za slijedeće predavanje, jer smatramo da bi za početak bilo dobro da govorimo o temama koje interesiraju publiku, a kasnije se mogu uzeti teme i za cijelu godinu.

Drugo predavanje održano je 15. veljače o. g. Održao ga je mr Lazar Ivan Krmpotić, dekan bački na temu: "Crkva, tko je to?"

U svom predavanju bački dekan je iznio dogmatske i evanđeoske temelje Crkve, služeći se na poseban način dokumentima I I. Vatikanskog koncila. Naglasio je da je Crkva od Boga dani prostor gdje se Boga najlakše i najsigurnije može sresti, jer je Isus Krist sve oblike svoje prisutnosti ostavio Crkvi i u Crkvi.

Nakon predavanja razvila se živa diskusija, u kojoj je dominirala želja prisutnih kako bi što bolje otkrili te prisutnosti Isusove i kako bi ih živjeli i drugima prenosili.

Posjet je za bačke prilike bio zadovoljavajući, a još više dobni profil prisutnih. Tribina će se održavati svake treće subote u mjesecu osim kroz tri ljetnja mjeseca. I ovo evangelizacijsko djelo povjeravamo zaštiti sv. Braće Ćirila i Metoda, sv. Pavla apostola i nadasve majčinskoj skrbi presvete Bogorodice, čašćene u Baču u liku "Radosne Gospe Bačke".

L I K

S U B O T I C A

PROSLAVA OBLJETNICE SMRTI SV. METODA
U CRKVI SV. ROKA

Tokom 1985. godine u našoj Domovini i u Evropi proslavljena je 1100. obljetnica smrti sv. Metoda.

Svojim radom sv. Braća su postala oci slavenske kulture i psimenosti. Oni su predvodili crkvene knjige na slavenski jezik i zato ih smatramo utemeljiteljima slavenske književnosti.

Budući da su sv. Braća oci naše kulture, obljetnica smrti sv. Metoda proslavljena je u subotičkoj crkvi sv. Roke na bunjevački narodni blagdan "Oci", 22. prosinca "Oci" se inače slave u nedjelju prije Božića.

Poslije večernje sv. Mise u 17 sati, u crkvi je izveden igrokaz iz života sv. Braće. Prikazan je prizor kada sveta Braća mole papu Hadrijana II. dozvolu za upotrebu slavenskog jezika u bogoslužju kod slavenskih naroda.

Tome se odlučno protive pristalice ideje da se u crkvi u bogoslužju mogu upotrebljavati samo tri jezika: grčki, latinski i hebrejski. Ti protivnici sv. Braće u igrokazu prikazani su u liku Troslovlja. Oni se vrlo žestoko protive, ali papa Hadrijan II. prihvaća objašnjenje sv. Braće i daje im odobrenje za upotrebu slavenskog jezika u bogoslužju. Dao mi je svoj blagoslov i imenovao ih je učiteljima svih slavenskih naroda.

Na kraju igrokaza je sudjelovao i župni crkveni zbor. U igrokazu pojedine uloge odigrali su: Tomica Vojnić — papa Hadrijan II; Branko Jegić — sv. Metod; Ivica Krečak — sv. Ćiril; Mirko Vojnić — ljetopisac; Anica Pešut — Troslovlje; Jelica Vukov — Mudrost; Dejan Kovač i Darko Kujundžić — Papina pratnja.

(Ovaj igrokaz izveli su bugarski glumci pred Papom i gostima na proslavi 1100. obljetnice smrti sv. Metoda, koja je bila u listopadu 1985. god. u Vatikanu, u Rimu).

Sve izvođače ove priredbe u Subotici treba pohvaliti i istaknuti da su uspješno izveli svoje uloge, a za to je trebalo mnogo napora, jer to je dug i težak tekst.

Ta priredba u crkvi sv. Roka lijepa je i dostojna proslava obljetnice sv. Metoda, ali šteta je što nije imala veći publicitet u ostalim župama, jer gledalaca je moglo biti više.

Osim glumaca, treba posebno istaći zasluge i pohvaliti sve one koji su pomogli u uvježbavanju i opremanju ovog igrokaza pa su tako pomogli uspjehu priredbe.

Nadamo se da će očevi i majke prenijeti zapaljenu baklju svete vjere mladim generacijama, koju su nam sveta Braća predala.

Al — Be

S U B O T I C A

DEVETNICA U ČAST SV. JOSIPU

Već više od 50 godina u subotičkoj župnoj crkvi sv. Roka održava se devetnica u čast sv. Josipa prije njegovog blagdana.

Devetnicu je prije mnogo godina uveo župnik Blaško Rajić, a nastavili su sa priređivanjem ove pobožnosti i svi ostali župnici, njegovi nasljednici. I sadašnji župnik dr Marin Šumudvarac revno nastavlja brigu oko organiziranja ove pobožnosti koja je rado prihvaćena od vjernika te župe pa i daleko šire.

Poslije liturgijske obnove II. Vatikanskog sabora i ova devetnica je malo promijenila svoj sadržaj. Sada je svako večer u 17, 30 sati sv. Misa, a poslije propovijed i pjevane litanije sv. Josipa.

Sadašnji župnik već preko 20 godina sastavlja prigodne teme za propovijedi pa je i za ovu godinu odabrao slijedeće:

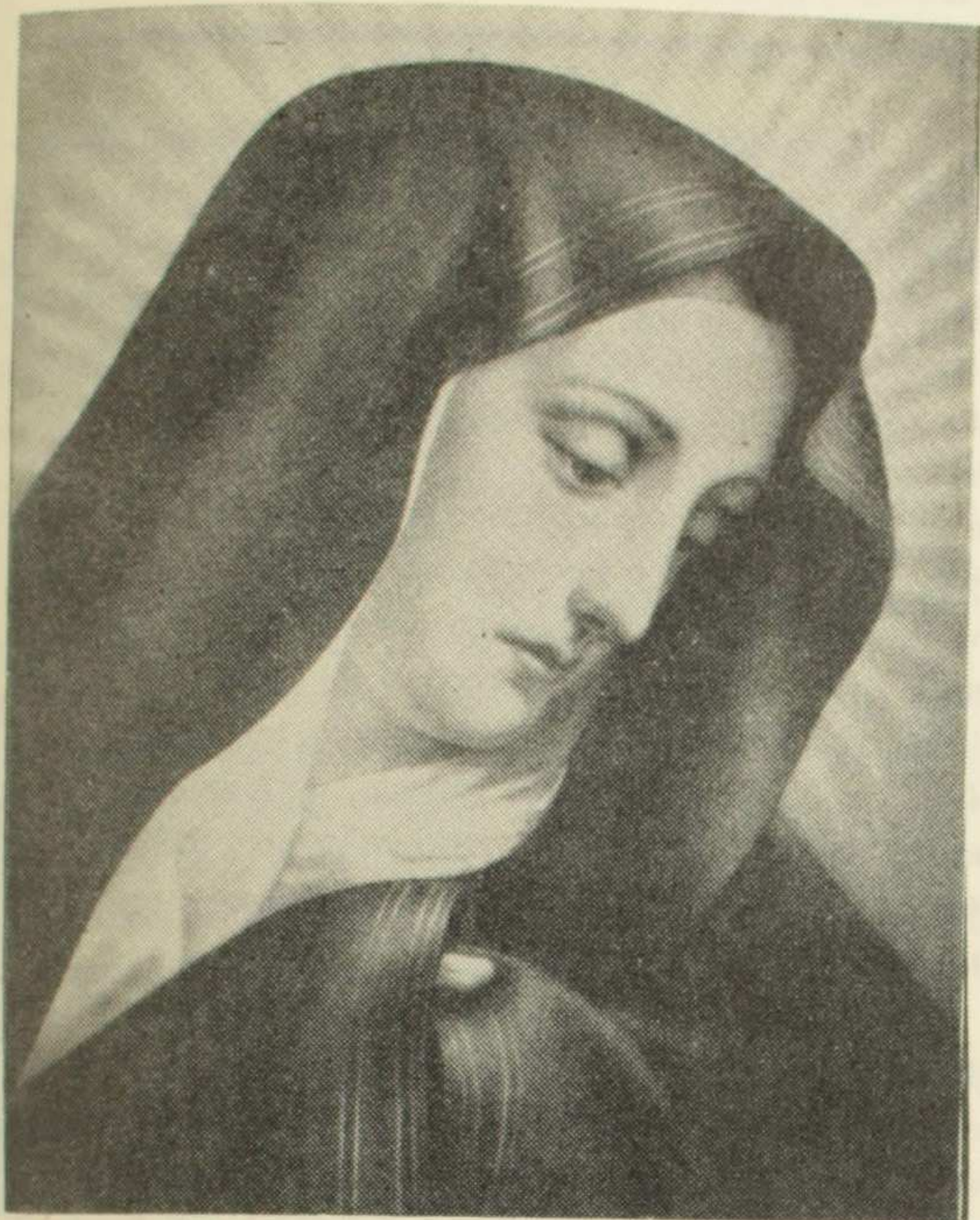
11. ožujka: Svrhunaravna veličina sv. Josipa (govorio je dr Marin Šumudvarac, župnik župe sv. Roka). 12. ožujka: Sv. Josip, skriven s Kristom u Bogu (Andrija Anišić, prefekt sjemeništa "Paulinum"). 13. ožujka: Rječita šutnja o sv. Josipu (o. Ladislav Vojnić). 14. ožujka: Veliko dostojanstvo rada. Sv. Josip, uzor radnika (Antun Miloš, župnik iz Žednika). 15. ožujka: sv. Josip, uzor nevinnosti (Josip Leist, župnik sa Palića). 16. ožujka: Sv. Josip, zaštitnik na smrtnom času (Antun Gabrić, župnik iz Tavankuta). 17. ožujka: Sv. Josip, uzor u dužnostima prema Crkvi (Julije Bašić, župnik sa Bikova). 18. ožujka: Sv. Josip, uzor pouzdanja u volju Božju (o. Mato Miloš, karmelićanin iz Sombora).

19. ožujka: Na blagdan sv. Josipa svećanu sv. Misu uz asistenciju prikazao je biskup Matija Zvekanović, a u homiliji je govorio o temi: "Sv. Josip i naše svećeništvo".

Ova devetnica je donijela obilje duhovnog bogatstva svim vjernicima koji su u lijepom broju prisustvovali na ovoj pobožnosti. Bili su vjernici iz domaće župe, iz ostalih gradskih župa, kao i vjernici iz okolnih naselja i salaša.

Obraćamo se sv. Josipu, našem zaštitniku s molbom da ove korisne i poučne misli svih govornika ostave što dublji trag u dušama vjernika i da budu poticaj za pravu duhovnu obnovu. To je želja svih duhovnika govornika koji su uspjeli prodrijeti, bar malo, u misaonu dubinu svojih zadanih tema.

Al — Be

PRILOG MLADIH

prilog mladih

“Bačko klasje” poziva mlade da što više surađuju u našem listu i da ga čitajući zavole!

Prilog mladih uredili su vlč. gg. Ivica Prčić i Andrija Anišić sa grupom mladih vjernika

PORUKA II. VATIKANSKOG KONCILA MLADIMA

(Propovijed održana u subotičkoj katedrali 7. prosinca 1985. godine u okviru pobožnosti Prečistom Srcu Marijinu)

Daragi mladi !

Danas je Vaš dan. Danas želim prenijeti ono što je Koncil pregovorio Vašem srcu. Poruka mladima je posljednja poruka II. Vatikanskog koncila.

Vi mladi, braćo i sestre, koji ste večeras ovdje, dobro slušajte što Vam Crkva želi poručiti. Slušajte dobro što Crkva od Vas očekuje, a što Vam nudi.

Molim Bezgrješnu Djevicu da ona učini da i Vaše srce bude sada otvoreno i spremno da primi poruku Koncila kao što je bilo otvoreno i velikodušno njezino srce u trenutku kad je čula poruku Neba: “Evo, začet ćeš i roditi sina...”. Marijin odgovor na ovu čudnovatu poruku bio je, kako to svi vrlo dobro znamo: “Evo službenice Gospodnje...”. Otvorite svoja rana - poruka Koncila je poruka Crkve Vama mladi, poruka je to Božja, poruka Isusa Krista, jer on je rekao da oni koji slušaju apostole i njihove nasljednike - biskupe, slušaju zapravo Njega samoga... “Tko vas sluša, mene sluša” - Isusove su riječi.

A Vi stariji, Vas je ovdje večeras puno više nego mladih, slušajte i Vi pažljivo što Koncil poručuje mladima, da im znadete prenijeti tu poruku, ali još više da se molite Prečistom Srcu Marijinu da današnja mlada generacija bude onakva kako to želi Koncil. Molite da takva budu Vaša djeca i Vaši unuci. Molite se Gospi da srce vaše djece i unučadi bude što sličnije Prečistom Srcu Marijinu.

Koncil započinje svoju Poruku mladima ovim riječima: “Na koncu i Vama mladići i djevojke cijeloga svijeta, Koncil želi uputiti svoju posljednju poruku. Jer vi ste oni koji će preuzeti baklju iz ruku vaših starijih i živjeti u svijetu u času najvećih promjena u povijesti. Vi mladi ste oni koji će sabirući najljepše uzore vaših roditelja i učitelja početi izgrađivati društvo sutrašnjice. Vi ćete se s tim društvom sutrašnjice spasiti ili nestati.”

Dragi mladići i djevojke, velika je Vaša obveza, ili bolje da kažem, velika je naša obveza. Mi mladi smo oni koji moramo Kristovo evanđelje prenijeti u treće tisućljeće čovječanstva, kako je to u posljednje vrijeme često naglašavao i naš papa Ivan Pavao II.

Na susretu mladih vjernika u Zagrebu, 26. i 27. listopada ove godine, ta naša zadaća dočarana je dirljivim prizorom. Starac i starica unijeli su u zagrebačku katedralu Svijeću i Sveto pismo. Pred oltarom su ih predali mladima. Dirljivo i vrlo simbolično. - Svijeću, simbol Krista uskrsnologa i Sveto pismo - Božju riječ mladi su prihvatili u ime svih mladih vjernika naše Crkve. Prihvatili su obvezu da to Svjetlo i tu Riječ pronose ovim svijetom i da ih predaju u ruke i u srce drugima. Velika je to obveza i dužnost. Samo s Kristovim svjetlom u srcu i samo živeći Božju riječ i Kristovo evanđelje moći ćemo izgrađivati društvo sutrašnjice. Samo s Isusom Kristom moguće je graditi novi svijet, svijet ljubavi i pravde, svijet jednakosti i jedinstva, svijet slobode, svijet radosti, svijet istine... Samo s Kristom u srcu i živeći po Božjim zapovijedima, po Božjoj riječi moći ćemo promijeniti sebe i svijet. Samo tako ćemo spasiti sebe i društvo sutrašnjice... a to Koncil od nas očekuje.

Mi mladi volimo uzore. Divimo se i oduševljavamo dobrim pjevačima, sportašima, glumcima... Mnoge sobe mladih izlijepljene su posterima raznih zvijezda, mnogi mladi željeli bi im biti što sličniji, pa se oblače, šišaju, ponašaju kao oni. Imati uzore, oduševljavati se uzorima, to je u srži mladih. Biskupi pak na završetku II. Vatikanskog sabora u svojoj poruci nama mladima, kako smo čuli, potiču nas da prihvatimo i odaberemo samo ono što je najbolje i najljepše iz života naših uzora, iz života naših roditelja, odgojitelja, učitelja...

Mnogi mladi se oduševljavaju i Isusom Kristom. Neki za njega kažu da je Superstar. Oko vrata nose velike križeve, ispisuju njegove riječi kao parole.

Dragi mladi, Krist jeste i mora biti naš Uzor, ali ne smije postati nijemi idol na lančiću oko našeg vrata ili na zidu naše sobe. On mora biti živ u našim srcima. Mi ga moramo nasljedovati u svemu, a ne samo u onom što se nama sviđa.

Možda se kojiput ne snalazimo i ne znamo što i kako činiti. U takvim trenucima obratimo se Mariji i u molitvi s puno pouzdanja upitajmo je što nam je činiti. I slušajmo dobro. Svi njezini savjeti svode se na jedan: "Sve što vam kaže Isus učinite". Te riječi izgovorila je ona u svadbi, u Kani Galilejskoj i tada se dogodilo čudo. Budemo li i mi poslušali Isusa u svemu, čudesa će se događati i u našem životu. Mnogi će se životi i preobraziti, a to je želja Koncila, koji ovako nastavlja svoju poruku mladima: "Crkva je četiri godine radila na podmlađivanju svog lica da bi bolje odgovorila zamisli svoga Osnivača, velikog, živog, vječno mladog Krista. I u smislu ovog divljenja vrijednog preobražaja života, Koncil se obraća vama. Mladi to je za vas. Naročito za vas. Crkva je po Koncilu upalila svjetlo, koje će osvijetliti budućnost, vašu budućnost" kažu koncilski oci na svršetku II. Vatikanskog koncila.

Mladi, jeste li razumjeli; sva obnova Crkve na Koncilu bila je naročito radi nas. Koncil je upalio svjetlo koje će osvijetliti našu budućnost. Krist je to svjetlo. Budemo li slijedili njega naša će budućnost biti svijetla. Ta svijetla budućnost jest društvo koje poštuje dostojanstvo, slobodu, prava osobe, osobito slobodu vjere, dodaju koncilski oci i vele doslovno: "Crkva se osobito brine, kako bi društvo dopustilo da se u njemu razvija njezino staro i uvijek novo blago: vjera i da se vaše duše mogu kupati u njezinoj blagotvornoj svjetlosti." Biskupi nadalje izražavaju nadu da ćemo mi mladi znati odbaciti kulturu smrti, tj. da ćemo znati odbaciti sebičnost i izivljavanje, očaj i ništavilo, te vrednote smrti. Nadaju se da ćemo odbaciti ateizam, taj fenomen opuštenosti i starosti i da ćemo učvrstiti svoju vjeru u život, svoju vjeru u sigurnost i postojanje jednog, dobrog i pravednog Boga.

Dragi mladi, kriza vjere u Boga je razlog svih drugih kriza u današnjem društvu. Uzrok da nas je ovdje ovako malo jest problem vjere. Ni kršćani više ne vide smisao vjere, smisao vjerovanja, smisao žrtve, smisao života po evanđeoskim načelima. Mi ne vjerujemo u istinitost svih Kristovih riječi i to je problem i zato je vjernika sve manje. Samo zato jer je naša vjera oslabila od 70.000 katolika, koliko ih po nekim procjenama ima u Subotici na papiru, samo oko 8 - 9 tisuća dolazi nedjeljom na sv. Misu. A što je s drugima, gdje su oni. Što njima znači Bog?! Tko je za njih Isus Krist ?!

Dragi mladi! Gdje su sada vaši vršnjaci? Što rade? Koji su njihovi ideali? Nisu li se mnogi od njih prepustili fenomenu opuštenosti i starosti, fenomenu ateizma?! Nisu li i oni u onoj apatičnoj masi mladića i djevojaka koja živi od danas do sutra i koju više ništa ne zanima i koji na svaki zov odgovaraju: "otkači se..."?!

Dragi mladi prijatelji, Koncil nas poziva da im pomognemo. Potiče nas ovim riječima: "Mladi, otvorite svoja srca širinama svijeta, da biste mogli osluškivati vapaje svoje braće, te da biste im stavili na raspolaganje svoje mlade sile" - eto, to želi Koncil od nas. Jesmo li sposobni nekog oduševiti za Krista? Jesmo li sposobni pokazati im ljepotu vjere, ljepotu života po evanđeoskim zapovijedima? Jesmo li mi sposobni pomoći drugima da nađu smisao života?

Da bismo to bili sposobni Koncil nam poručuje: "Borite se protiv sebičnosti. Nemojte popustiti uzde instinktima nasilja i mržnje koji rađaju ratove, cijeli niz nevolja. Budite blagonakloni, čisti, smjerni, iskreni. U svojem zanosu izgradite jedan bolji svijet, bolji nego što je ovaj svijet, svijet vaših starijih".

Dragi mladići i djevojke, nema novog i boljeg svijeta ako ja i ti, ako mi svi zajedno nismo novi i bolji. Samo o nama ovisi kako će izgledati svijet sutrašnjice. Nikog nećemo moći izliječiti ako smo i sami bolesni.

Možete li vjerovati da je jedan od uzroka širenju ateizma, nevjere i nemorala u svijetu upravo loš život nas vjernika. I mi smo krivi. Krivi smo, ako smo vjernici samo u crkvi, a kod kuće, na ulici, u školi, na radnom mjestu živimo baš kao i svi drugi, kao da za Boga nikad čuli nismo. Vjernik je vjernik svugdje. Uvijek i svugdje se mora ravnati po Božjim zapovijedima, po Kristovu evanđelju: i u školi, i na ulici i kod kuće i u disco - klubu. Kršćanin mora biti iskren uvijek, mora biti čist. Nema, dragi mladi, moralnih ferija, moralnog raspusta. Za nas ne smije biti dovoljan razlog da budemo popustljivi na području svete čistoće samo to što svi tako rade, jer svi tako govore i misle... Vjerujem i priznajem da je teško ići protiv struje, da je teško biti sam protiv cijelog razreda, ali baš takvi moramo biti.

"Kako je lijep čist naraštaj", kliče naš kardinal Franjo Kuharić u svom razgovoru s mladima. "Čist naraštaj je nada budućnosti!" Znam, dragi mladi, da Vam je teško ostati čist u ovom erotiziranom društvu u kojem nam se nemoral servira na svakom mjestu: u novinama, na velikim i malim ekranima, u izlozima knjižara..., ali, vjerujte, isplati se ostati čist, pa koštalo, što koštalo. Nemojte popustiti - makar vas svi smatrali ludima, makar vam se rugali i psovali vas. Budite čisti. To vrijedi. Isplati se. Čist naraštaj mladih je nada budućnosti. Nemojte nasjedati provokacijama kojima vam govore: treba steći iskustvo. To je laž! Nijedno iskustvo koje se temelji na grijehu nije korisno iskustvo, nije iskustvo života, nego iskustvo smrti, iskustvo uništavanja i pljuvanja po ljudskom dostojanstvu.

Biti dobar prema svima, čist, ponizan i iskren, što nam Koncil nalaže - nije lako. Težak je to zahtjev. Čovjeku kao čovjeku gotovo ne ostvariv. Ali nismo sami. U svakoj kušnji zazovimo Bezgrješno Srce naše nebeske Majke. Ona će nam pomoći. Njezino prečisto i bezgrješno Srce nek nam bude uzor, uzor koji svijetli u tamnoj noći naše svakidašnjice. Marija je Majka naša - molimo je, pjevajmo joj: "Na putu života križ čeka nas ljut, daj majko nam kaži ti u nebo put" Imamo i Isusa. On nek nam bude uzor koji će nas neprestano privlačiti. Kažu biskupi u svojoj poruci nama: "Krist je pravi heroj, skroman i pametan. On je prorok istine i ljubavi, drug i prijatelj mladih".

Mlada braćo i sestre, shvaćate li kakvog prijatelja imamo? Najboljeg - Isusa Krista. On je prijatelj koji nas ne može razočarati, koji nas ne može upropastiti. Njemu možemo povjeriti svaku tajnu. Njemu se možemo obratiti u svakoj životnoj dilemi i poteškoći. On će nam uvijek otvoriti knjigu Života i pokazati pravi put. Mladi - Isus je rješenje svih problema, ali potrebno je vjerovati mu, slušati ga, slijediti ga!

Da li Vam je Krist prijatelj? Ako nije, nek Vam to postane što prije. Istina, on puno traži, ali i puno daje... Evo, dragi mladi, to nam poručuje Koncil. To je put koji će nam osigurati sreću, pravi mir, iskrenu radost života. Budimo hrabri i iznad svega budimo zajedno. Potičimo jedni druge na ustrajnost. Crkva je zajednica vjernika. Naša vjera je vjera zajednice. Zato se okupljajte i nalazite se zajedno na vjeronaučnim susretima. Budite zajedno na sv. Misi, ali budite zajedno i izvan vjeronaučne dvorane i izvan zgrade crkve. Budite zajedno, potičite jedni druge, pomažite jedni drugima u svemu. Rastite zajedno u vjerni, nadi i ljubavi. Budite živa Crkva u svijetu. Nek Isus Vaš prijatelj bude uvijek s Vama. Budite blizi osobito onima koji su pali, koji su sagriješili. Pomozite im da ustanu, jer izgubljena bitka još nije i izgubljen rat. Samo, potrebna je snaga i hrabrost da se ustane i počme iz početka. Potrebno je promijeniti se. Pokažite mu ispovjedaonicu, tu kućicu, to susretnište čovjeka s Bogom dobrote i ljubavi, koji raskajanog grešnika čeka raširenih ruku da ga primi u svoj zagrljaj.

Dragi mladi! Budite svjetlo svugdje gdje se nadete. Držite se zajedno. Vaša uzajamna ljubav nek bude znana svim ljudima. Nek bude znak da ste Kristovi učenici. "Gle, kako se ljube" bio je uzdah pogana dok su promatrali prve kršćane. Izazivajte i Vi pažnju drugih svojom dobrotom i ljubavlju - to je pravo svjedočenje za Krista u današnjem svijetu. Budete li živjeli tako, vi ćete biti Crkva živa, sveta, vječno mlada.

Nek nam Isus Krist, Glava Crkve, udijeli tu milost po zagovoru Bezgrješne Djevice Marije, Majke Crkve. Amen.

Andrija Anišić

NOVI ĐAKONI

Naša biskupija dobila je tri nova đakona. Na blagdan sv. Stjepana Prvomučenika biskup Matija Zvekanović zaređio je za đakone vlč. g. BEER GERGELYA rodom iz Kule i CSUZDI ILLESA rodom iz Ade. A na Svječnicu je zaređen za đakona vlč. g. BENARIK FERENC iz Bečeja. Novim đakonima čestitamo i želimo sretan put k svećeništvu.

EKUMENSKI MOLITVENI DAN ŽENA

SELENČA

I ove godine je na prvi petak u mjesecu ožujku u ovdašnjoj evangeličkoj crkvi priređen Ekumenski molitveni dan žena, na kojem je učestvovao i velik broj žena rimokatoličke vjeroispovijesti. Za vrijeme Službe riječi čitanja i molitve su predvodile žene obiju vjeroispovijesti naizmjenično. Na kraju ekumenskih molitava prisutnima su podijelili blagoslov rim. kat. župnik M. Zolarek i evangelički pastor Vl. Valent, svaki svojim obredom.

BAČKA PALANKA

Već po dvanaesti put sastadoše se pravoslavne, evangeličke i katoličke žene grada na godišnji molitveni susret žena za mir. Ovoga puta susret se odvijao u rimokatoličkoj crkvi Bezgrešnog Začeca BDM. Susret se je odvijao u četiri jezika. Usprkos poteškoćama ovi molitveni susreti postaju redovita praksa i nešto bez čega se kršćansko svjedočenje u ovom gradu neda zamisliti. Prisutni su bili svi svećenici svih triju Crkava i na početku slavlja pozdraviše prisutne, a na kraju podijeliše blagoslov, svatko po svom obredu.

NOVI SAD

U Novom Sadu se ove godine svjetski molitveni dan žena održao u župnoj crkvi Imena Marijina. Prisutni su bili rimokatolici, grkokatolici, pravoslavci, evangelički, reformati i metodisti. Tema ovog molitvenog susreta bila je: "Život biraj".

SUBOTICA

U našem gradu se ove godine već peti put održao ekumenski molitveni skup koji organiziraju kršćanske žene. Program ovogodišnjeg susreta sastavile su kršćanske žene Australije pod naslovom "BIRAJ ŽIVOT".

Ovakav skup se u našoj domovini održavao dvanaesti put, inače prvi ovakav molitveni skup održan je u SAD godine 1887. Cilj ovih susreta je da se ostvari Kristov mir u našoj okolini.

Po tradiciji ovi skupovi se održavaju svake godine 7. ožujka. Ove godine u našem gradu održan je u evangeličkoj crkvi. Program je počeo u 17 sati. Bilo nas je oko 150 i to iz reformatske, pravoslavne, evangeličke i rimokatoličke Crkve. Rimokatoličku Crkvu predstavljali su vjernici Hrvati i Mađari. Program su posebno uzveličali zborovi iz svih ovih Crkvi. U izvođenju programa smjenjivala su se biblijska čitanja, zborovi, molitve koje su predvodili pripadnici pojedinih Crkvi. Na kraju je svatko izmolio "Očenaš" onako kako se moli u njegovoj Crkvi, a potom su sva četiri prisutna svećenika (iz navedenih Crkvi) podijelili blagoslov.

Jasna

DRAGI ČITATELJI "BAČKOG KLASJA"

Evo, da Vam kažemo kako mi u našoj župi učimo vjeronauk i vježbamo se ove korizme u djelima ljubavi po primjeru Kristovu koji nas je ljubio bez granica.

Katekizam nam je lijep i veoma zanimljiv. Nosi naslov "Isus Krist". Naučili smo kako Isus kaže: "Vi ste svjetlost svijeta...!" Shvatili smo da se to odnosi na nas, pa se trudimo da svaki dan budemo svjetlost u školi, u igri, kod kuće i t. d. Pošto danas najčešće gore sijalice, mi se trudimo da budemo "dobre sijalice", a ne pokvarene. Evo kakve smo sijalice bili protekle sedmice.

Blaženka je bila dobra sijalica time što je išla u trgovinu, a loša što se posvađala sa sestrom, ali se kasnije pomirila.

Tamara je bila u petak loša sijalica, a u druge dane dobra.

Divna je bila dobra sijalica kad je pomogla mami.

Marina nije htjela pomoći bratu izraditi domaći zadatak iz matematike, ali kad se sjetila Isusa i Njegove ljubavi prema nama, bilo joj je žao što je takva bila i to je popravila.

Marin je bio dobra sijalica kad je mami pomogao oprati suđe.

Andrija je bio dobra sijalica kad se preko volje trudio učiti biologiju i naučio je.

Ivana je bila dobra sijalica dok je pomagala mami praviti tortu.

Zoran je bio pokvarena sijalica kad je bio grub na utakmici, a dobra sijalica kad je marljivo učio.

Ivica je bio više dobra sijalica nego loša, jer je puno pomagao svojoj mami.

POZIVAMO SVOJE DRUGOVE DA NAM SE PRIDRUŽE I DA TAKO ČITAVA ZEMLJA POSTANE SVIJETLA PO KRISTOVOJ I NAŠOJ DOBROTI!

Zatim mi još skupljamo markice za misije što će misionari kad ih prodaju upotrijebiti za kruh gladnima.

Odričemo se žvake, bonbona i drugih slatkiša, a tako uštedeći novac stavljamo u kasicu; na Veliki četvrtak, na sv. Misu ljubavi Isusove, donesemo ih u crkvu, a župnik sakupljeni novac šalje u Misije.

Svaki dan imamo Križni put u crkvi koji mi djeca i mladi predvodimo. Prikazujemo to za: Crkvu, Papu, za biskupe, svećenike, obitelji, mlade, stare, za dobru pripravu za Uskrs...

Pišite nam kako Vi pomažete Kristu nositi križ danas?

prijatelji

subotička korizma '86.

KORIZMENE PROPOVIJEDI

Korizmeno vrijeme s pravom nazivamo svetim vremenom. Korizma je vrijeme posvećenog posta. To je vrijeme, kad se Isusovi vjernici posebno vježbaju u kršćanskim krepostima. To je razlog, zašto toliko volimo svoje korizmene propovijedi, zašto nam je toliko drag kržni put. Moleći i razmišljajući Isusov put križa vjernik je uvijek primao nadahnuća za krepostan život. U tome slušanju i osluškivanju od velike je važnosti bila korizmena propovijed. Lijepi se broj vjernika okuplja i ove godine na pobožnost križnoga puta, da bi potom u korizmenim propovijedima slušali izlaganje o izuzetno bogatoj pobudnici Ivana Pavla II: "Pomirenje i pokora". Bog bogat milosrđem u ovo korizmeno vrijeme približava se svojoj Crkvi na poseban način upravo kroz sakrament sv. Ispovijedi.

PASTORALNI SUSRET BRAČNIH DRUGOVA

Pastoralni susret bračnih drugova održan je 23. veljače u našem sjemeništu "Paulinum". Teret organizacije ovoga dana prihvatili su subotički župnici Bela Stantić i Msgr. Rehak Jozsef, koji su ujedno i pozdravili prisutne vjernike i svećenike iz grada i okolice. Tajnik Vijeća BKJ za apostolat laika, g. Marijo Živković održao je vrijedno i živo predavanje o duhovnom životu roditelja i bračnih drugova. Na mađarskom jeziku govorio je novosadski župnik g. Sztrikovits János. I na mjestu je, da se bračnim drugovima posveti veća pozornost, budući da oni vode svoje obitelji, a "u obitelji djeca stječu prvo iskustvo o zdravoj ljudskoj zajednici i o Crkvi; po njoj napokon, postepeno ulaze u ljudsku zajednicu i u Božji narod. Neka roditelji ozbiljno shvate, kako prava kršćanska obitelj imade važno značenje za život i napredak Božjega naroda" kaže Deklaracija o kršćanskom odgoju II. Vatikanskog sabora.

Stoga i nije čudo, što su predavači oduševili sudionike za živahnu raspravu u manjim skupinama. Govorilo se i o lijepim i o manje lijepim stranama obiteljskoga života, napose o tome, kako unijeti više Evanđelja u obitelj. Dok je za jedne vrijeme bilo ograničavajući činilac, za druge je program bio previše dug. Ipak i jedni i drugi su doživjeli ovo okupljanje kao veliko obogaćenje. Nakon križnoga puta i svete mise koju je predvodio biskup Matija Zvekanović skup je zaključen oko 19 sati. U redu kao i u samoj organizaciji posebno su zapaženi angažirani župljani subotičke župe Isusova Uskrsnuća. Čuli su se i prijedlozi, da se takvi susreti organiziraju i na župnoj razini.

SUSRET PJEVAČA

Blaško Dekanj, dekan i župnik, dočekaao je kao domaćin u župnoj crkvi svetoga Jurja dne 2. ožujka pjevače čijem je skupu predsjedao biskup Msgr. Matija Zvekanović okružen svećenicima. Toga dana bila je velika polemica. Loše vrijeme nije bilo zapreka za one najvjernije. Ovaj susret je organizirala časna sestra Mirjam Pandžić uz pomoć članova Katedralnog zbora "Albe Vidaković". Pjevala se svečana večernja. Ovaj susret je pokazao koliko je lijepo bogoslužje samo moljenje božanskoga časoslova. Lijepo su pjevači ispunili Pavlovu riječ: "Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bo-

SUSRET ČLANOVA PASTORALNIH VIJEĆA

Članovi Pastoralnih vijeća okupili su se u sjemništu "Paulinum" u nedjelju, 9. ožujka. Susret su organizirali župnici Bela Stantić i Ehmann Imre. Ovaj susret imao je pred sobom ljude veoma zauzete za Crkvu. A i Crkva sve ozbiljnije vrednuje nenadomjestivu ulogu laika u sebi. Između ostalog rekla je Crkva i ovo: "Laici koji aktivno sudjeluju u čitavom životu Crkve, ne samo da su dužni da prožimaju svijet kršćanskim duhom, nego su također dužni da u svemu, i to usred ljudskog društva, budu KRISTOVI SVJE—DOCI!" (v. Koncilski dokumenat "Radost i nada" 43). Kako danas biti Kristov svjedok u našoj životnoj sredini o tome je govorio već spomenuti g. Marijo Živković. Vrlo zanimljivo predavanje pratili su prisutni s velikom pozornošću. Predavač je govorio jednostavno i na lako razumljiv način. Nakon predavanja članovi pastoralnih vijeća su u pet skupina raspravljali o dijelovima predavanja. Gotovo sat i pol nije bilo dosta da se sve iscrpi. Svatko je došao do izražaja, svatko je sudjelovao i iznio svoje mišljenje. gu!" (Kol 3, 16) Svi smo, unatoč izuzetno hladnoj crkvi, doživjeli, da "crkvena slavljenje liturgije časova najjasnije odsijeva onda, kada ga SKUPA S BISKUPOM okruženim svećenicima... obavlja mjesna Crkva, u kojoj je doista prisutna i djeluje jedna, sveta, katolička i apostolska Crkva" (OU 20). Iz skladnog pjevanja psalama izbijao je glas Crkve, Zaručnice Kristove, koja "razgovara sa svojim Zaručnikom" govoreći mu i pjevajući riječi Duhom Svetim nadahnute. Pjevanje večernje završilo se svetom misom. Prava je šteta što ovaj susret nije vidjelo i doživjelo više vjernika.

Dok je g. Marijo Živković održao predavanje u sjemenišnoj kapeli, dotle je vlč. g. Ehman Imre održao predavanje na mađarskom jeziku u blagovaonici sjemeništa. I ovaj značajni skup zaključen je moljenjem križnoga puta. Bilo je prilike za svetu ispovijed a kruna programa bila je sveta misa koju je služio g. biskup. Za vrijeme svete mise propovijedali su organizatori susreta, a članovi pastoralnih vijeća su izrekli zazive molitve vjernika koje su sami predložili. I ovoga puta je u radu sudjelovalo više župnika iz Subotice i okolice.

Stjepan Beretić

IN MEMORIAM

AMALIJA KULEŠEVIĆ / 1912 – 1986. /

U prvim danima nove godine, 2. siječnja, preminula je u Subotici poznata kulturna radnica, profesorica Amalija Kulešević, rođena Vidaković.

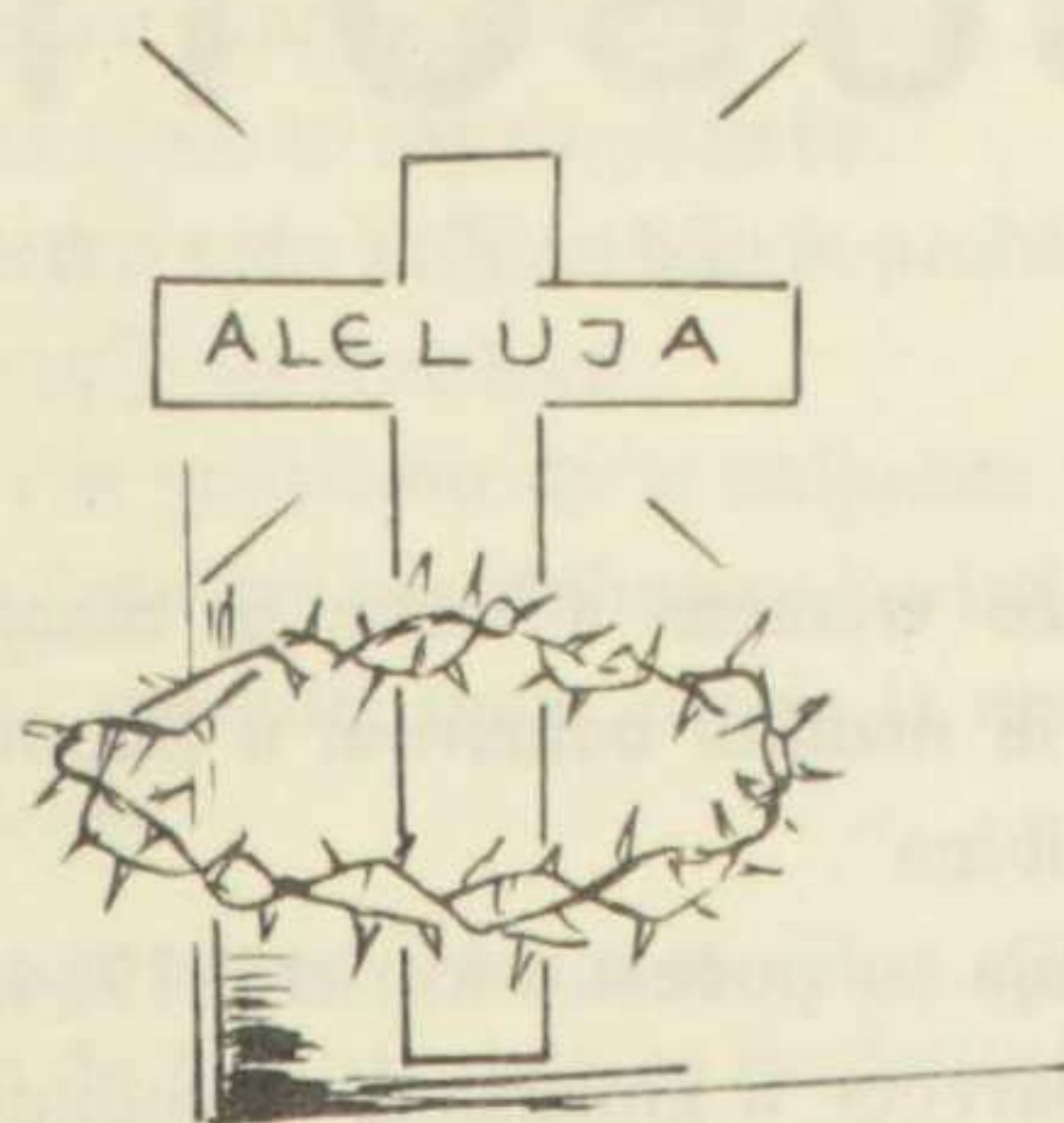
Amalija je rođena 27. srpnja 1912. godine u Budimpešti, gdje se na liječenju nalazila njena mati Jelena. Poslije poroda mlada majka se vratila u Suboticu, ali je brzo umrla. Tako je mala Amalija rano ostala siročić.

U takvom nesretnom pločaju Ivan Vidaković se morao ponovo oženiti i mala Amalija je dobila maćehu koja je s ljubavlju prihvatila malu siročicu i čitav život su bile u potpunosti i predanoj ljubavi.

U novoj obitelji 1914. godine rodio se sin Albe Vidaković, koji je kasnije postao svećenik i naš veliki skladatelj, muzikolog i osnivač Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu. Ali, na veliku štetu naše kulture, Albe Vidaković je umro već 1964. godine. Umro je u Zagrebu, a sahranjen je u Subotici u Bajskom groblju.

Čitav život Amaliju i Albu vezala je velika sestrinska i bratska ljubav.

Amalija Kulešević je poslije završenih škola i studija radila mnogo godina kao profesorica kemije i biologije u subotičkoj gimnaziji.

Zatim je radila kao bibliotekar u Gradskoj biblioteci u Subotici. U doba njezinog rada u toj biblioteci, zauzimanjem upravnika Blaška Vojnića, formirana je zavičajna zbirka, koja sadrži knjige i pisanu građu iz Subotice i šire okolice. Ta zavičajna zbirka može poslužiti kao korisna pomoć u pisanju povijesti i povijesti književnosti Hrvata i drugih naroda koji žive u Subotici i okolici. Velika je zasluga prof. Amalije Kulešević u skupljanju i sređivanju te subotičke zavičajne zbirke. Ona je taj posao predano radila sve do svog odlaska u mirovinu, 1972. godine.

Amalija Kulešević je sve učinila da se poslije smrti Albe Vidakovića sačuva tradicija o njemu i bila je sretna kad je subotički katedralni zbor uzeo ime "Albe Vidaković" 1980. godine.

Pokojna Amalija Kulešević sahranjena je u obiteljsku grobnicu u subotičkom Bajskom groblju pored svoga pokojnoga supruga ing. Blaška Kuleševića, pored brata Albe i drugih rođaka.

Pogrebne obrede predvodio je subotički biskup Matija Zvekanović uz asistenciju svećenika, a pjevali su članovi katedralnog zbora "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Neka časni lik pokojne Amalije Kulešević ostane u blagoj uspomeni. Neka joj bude laka rodna gruda koju je iskreno i predano voljela.

Neka kćerke Jasna, Snežana i Zlata sačuvaju trajnu uspomenu na svoju uzornu i plemenitu mamu koja je sve za njih učinila zbog materinske ljubavi. Također neka se s ljubavlju sjete svog blagog pokojnog oca ing. Blaška koji je prije nekoliko godina preminuo. Njihov grob neka bude mjesto pohoda s ljubavlju.

Vojmir

SUBOTICA

JEDNA KORISNA TRIBINA

Već duže vremena s većim ili manjim poteškoćama, s većim ili manjim odazivom u Subotici se održava "Teološka tribina".

Predavanja su počela u korizmi 1984. godine svakog četvrtka navečer u gimanaziji "Paulinum" u zgradi bivšeg Katoličkog kruga iza katedrale. Poslije Uskrsa se prešlo na predavanje dva puta mjesečno, drugog i četvrtog četvrtka u mjesecu.

Tribina je nastavila rad i tokom 1985. g.

Predavači su domaći svećenici, ili dolaze sa strane stručnjaci iz pojedinih teoloških disciplina. Glavni organizator je vlč. Andrija Kopilović, župnik u Aleksandrovu, a ove godine u proljeće njemu kao pomoć izabran je poseban odbor, sastavljen od laika vjernika. Odbor pomaže u organiziranju predavanja i u obavješćavanju zainteresiranih. Pomoć ovog odbora je dragocjena za uspješnije organiziranje predavanja "Teološke tribine".

Treba naglasiti da je velika potreba i korist da se u gradu organizira ovakva tribina, gdje se govori o pojedinim teološkim pitanjima. To je korisno svima koji žele malo šire poznavanje pojedinih teoloških pitanja.

U ovom prikazu bit će govora o predavanjima na "Teološkoj tribini"

1. Povodom Metodove godine, 3. svibnja dr. Anton Benveniste, profesor na Visokoj bogoslovnoj školi na Rijeci održao je predavanje o temi "Ćiril-Metodska baština obavezuje i danas".

Predavač je na početku prikazao rad sv. Braće i vrijeme u kojem su djelovali, ali posebno je naglasio njihove ideje koje nas nadahnjuju i danas kad im se pokazuje prava vrijednost. Sv. Braća su bila pretječe ideja koje u suvremenom svijetu doživljavaju puni razmah i značenje, kao što su ekumenizam, narodni jezik u liturgiji, širenje kršćanske kulture i dr. Baština sv. Braće ima i danas neprolaznu vrijednost.

Poslije predavanja u diskusiji su dopunjena i objašnjena neka pitanja.

2. U svibnju je drugo predavanje bilo u četvrtak 30. Predavač je bio vlč. Andrija Kopilović, a govorio je o temi "Apostolat laika". To veoma važno pitanje je objasnio na temelju dokumenata II Vatikanskog sabora, koji obraća veliku pažnju pitanju uloge laika u suvremenoj Crkvi. Ali, taj problem nije dopro do širih slojeva vjernika i kod nas u Crkvi taj problem nitko ne osjeća premda problem postoji, jer apostolat laika ima vrlo veliku ulogu u životu suvremene Crkve. Zato treba još mnogo učiniti da taj problem dopre do svijesti vjernika.

Iza predavanja u diskusiji su dopunjena i objašnjena neka pitanja.

3. U lipnju je u četvrtak 13. bilo predavanje koje je održao dr. Aldo Starić, prof. Teološkog fakulteta u Zagrebu. On je govorio o temi "Riječ i znak".

Predavač je objasnio ulogu Riječi kao nauke Božje u životu Crkve, a znakovi služe da se Riječ prenese na Božji narod. Najvažniji znakovi u životu Crkve su sv. sakramenti pomoću kojih se Crkva služi u službi Riječi. Kao što u životu čovjeka ima mnogo znakova kojima se služimo u međuljudskim odnosima, tako i u životu Crkve, osobito u liturgiji, ima mnogo znakova koji nam pomažu u razumjevanju i prenošenju Riječi.

Poslije predavanja u opširnoj diskusiji su dopunjena i objašnjena pojedina pitanja.

Ovim predavanjem je završen ciklus. Sada nastupa ljetna pauza.

U jesen, u četvrtak, 10. listopada nastavljen je rad tribine, koja sada ima naziv "Kršćanska tribina".

Dr. Marin Srakić, prof. moralnog bogoslovlja na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu, održao je predavanje o temi "Ljudski život u Božjem planu".

Ljudski život je najveća vrijednost. To deklarativno svi priznaju, ali stalno se javljaju novi problemi, jer je ljudski život u stalnoj sve većoj opasnosti. Predavač je posebnu pažnju obratio na problem eutanazije i na probleme koji nastaju u vezi novih otkrića na području biokemije.

Poslije predavanja bila je plodna diskusija, u kojoj su dopunjena objašnjenja o pojedinim problemima.

Zbog spriječenosti predavača, slijedeće predavanje nije održano u četvrtak 14. studenog, nego u utorak, 19. studenog u 19,30 sati. Dr. Mato Zovkić, prof. biblijskih znanosti na Bogosloviji u Sarajevu, održao je predavanje o temi "Sv. Pavao o ulozi žene u Crkvi".

U prvom dijelu predavanja predavač je iznio šta sveti Pavao kaže u svojim poslanicama o ulozi žene. Osobito je skrenuo pažnju na one misli koje su često bile zanemarene u objašnjenjima.

U drugom dijelu predavanja predavač je govorio o položaju žene danas u Crkvi.

Poslije predavanja razvila se živa diskusija osobito o pitanjima iz drugog dijela predavanja.

Zbog velikog odaziva, ovo predavanje je održano u sjemeništu "Paulinum".

Slijedeće predavanje je održao u četvrtak, 12. prosinca u 19,30 sati u sjemeništu "Paulinum" urednik "Glasa koncila" Živko Kustić o temi "Na čemu smo 20 godina nakon II. Vatikanskog koncila?"

Kao dobar poznavalac toga problema mogao je prisutne slušatelje vrlo dobro izvijestiti o glavnim suvremenim gibanjima u Crkvi.

Poslije predavanja bila je diskusija u kojoj su slušatelji tražili objašnjenja o nekim pitanjima.

1986. godine Kršćanska tribina nastavlja svoj sve uspješniji rad.

15. siječnja u kapelici u sjemeništu "Paulinum" predavanje je održao svećenik dr Zvonimir Kurečić, profesor iz Zagreba. On je govorio o aktualnoj temi: Dijalog i ekumenizam.

Predavač je naglasio da postoji više vrsta dijaloga: Dijalog između osoba Presvetog Trojstva, Dijalog Boga i čovjeka, Dijalog Crkve sa svijetom.

Ovaj dijalog Crkve sa svijetom ima četiri kruga: 1. dijalog sa svijetom, 2. sa drugim religijama, 3. sa drugim kršćanima, 4. unutar Crkve.

Poslije predavanja razvila se živa i korisna diskusija. Osobito o dijalogu i odnosu sa drugim kršćanima, jer to su najzanimljivija pitanja za subotičku sredinu, gdje ima više kršćanskih Crkava.

Ciklus predavanja nastavljen je i 13. veljače Želimir Puljić, profesor psihologije na Bogoslovnoj školi u Sarajevu, održao je predavanje o temi "Kršćanska psihološka zrelost".

Predavač je nastojao objasniti koja psihološka svojstva mora imati osoba za koju možemo reći da je psihološki zrela. U svojem predavanju služio se tekovinama humanističke psihologije koja je prihvatljiva i sa našeg kršćanskog stajališta.

Poslije predavanja bila je vrlo živa diskusija o pojedinim pitanjima iz života pojedinaca u odnosu sa drugim osobama. Osobito, koliko je pojedina osoba zavisna od nasljedjenih osobina, a koliko može o svojim djelima odlučivati slobodnom voljom.

Ciklus predavanja će se nastaviti i možemo reći da se u zadnje vrijeme skupi lijep broj slušalaca. Tribina je postala poznata i za njom se osjeća potreba.

Na početku rada Tribine bilo je problema oko obavljanja i okupljanja slušalaca.

Zato i Vas pozivamo da se uključite u rad ove Tribine, jer imat ćete mnogo duhovne koristi i pomoći će Vam da možete proširiti svoje znanje iz raznih područja filozofije i teologije.

Predavanja se navješćuju u crkvi. Obratite na to pažnju i dođite da prisustvujete na predavanjima "Kršćanske tribine".

Al – Be

S U B O T I C A

MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

I subotički vjernici uključeni su u ekumenski pokret za jedinstvo kršćana. Svake godine, krajem siječnja, prije blagdana Obraćenja sv. Pavla, u Subotici, kao i u drugim našim gradovima organizira se molitvena osmina za jedinstvo kršćana. U te dane vjernici su se skupljali u pojedinim subotičkim crkvama svaku večer u 17 sati.

Ove godine molitvena osmina je počela u subotu 18. siječnja u crkvi sv. Jurja, gdje je bila služba Riječi koju je predvodio župnik Blaško Dekanj. 19. siječnja: U crkvi Isusa Radnika bila je sv. Misa koju je prikazao župnik Msgr. Jožef Rehak. 20. siječnja: U crkvi Isusova Uskrsnuća bila je služba Riječi sa propovijedi župnika Bele Stantića. 21. siječnja: Bilo je klanjanje u crkvi sv. Roka, koje su vodili svećenici Blaško Dekanj i Josip Miloš. 22. siječnja: Toga dana vjernike je primila crkva sv. Marije, gdje je bila služba Riječi, klanjanje i propovijed na dva jezika, koju je govorio kapelan iz Bajmoka, Pasztor Arpad. 23. siječnja: Mala crkva sv. Križa kod Dudove šume primila je vjernike na službu Riječi koju je predvodio župnik Ehmann Imre. 24. siječnja: Franjevačka crkva je vjernicima darivala službu Riječi sa sv. Misom koju su prikazali gvardijan o. Miljenko Holzleitner i o. Gothard Hajek.

25. siječnja: Završni dan molitvene osmine bio je u katedrali - bazilici sv. Terezije, na blagdan Obraćenja svetog Pavla. Svečanosti sv. Mise je predvodio biskup Matija Zvekanović uz asistenciju, a prisutni su bili reformatski i evangelički pastori i pravoslavni prota o. Vasilije Protić, koji je solo pjevao "Svet, svet" i o. Tomislav. Evangelički pastor Batori molio je molitvu vjernika.

Ova pobožnost i molitvena osmina služi zbližavanju svih vjernika koji iskreno mole i žele jedinstvo svih kršćana. Treba nastaviti ovu lijepu duhovnu tradiciju i učiniti još veće napore da ova molitvena osmina bude što uspješnije organizirana.

Al – Be

IN MEMORIAM

+ TEREZIJA KOLAR

Kada se Tavankutom prionio glas da je u subotičkoj bolnici u porođaju umrla Terezija Kolar, nije bilo srca koje se nije rastužilo, ni oka koje nije zasuzilo. Ona je umrla, ali je darovala život malom Draganu.

Pokojna Terezija se rodila 22. srpnja 1960. u Tavankutu od oca Grge Bačić i majke Đule Buljovčić. Godine 1985. sklopila je crkveni brak sa Ivanom Kolarom. Bog je njihovu ljubav okrunio plodnošću. Bila je na to ponosna i radovala se majčinstvu i Terezija. Šta se te noći događalo u subotičkoj bolnici na porođajnom odjelu ne znamo, ali je činjenica da je ubrzo, pošto je darovala život sinu, sama umrla. Kolika je žalost u čitavom Tavankutu, moglo se vidjeti i po tome koliko je veliko mnoštvo ljudi bilo na večernjem bdijenju i na samom ukopu. U ime župske zajednice župnik ju je po obredima Rimokatoličke Crkve ispratio do groba i održao dirljiv govori.

“Darovala je život sinu, a sama umrla. Kao zrno žita, koje se u jesen sije u vlažnu zemlju da prvo istrune, a zatim nova klica iznikne, prozeleni, raste, zrija i donosi stotruki rod. Terezija je heroj - mučenica. Na oltar vječnog i svetog materinstva ona je položila svoj mladi život. Uvjereni smo da je Bog primio njenu žrtvu i oprostio joj ljudske slabosti”.

“Zbog sirota sunce grije”, kaže poslovica.

Njen sinčić - sirotan, kojem je jedva uspjela dati ime Dragan, a nije ga mogla ni poljubiti ni prigriliti, nego samo brižnim pogledom ispratiti, jedanput kada naraste, svoju majku će upoznati samo sa fotografijom i nalaziti je na groblju. Ali valjda će shvatiti i znati cijeniti, da mu je majka darovala život pod cijenu vlastitog života.

Njenom suprugu Ivanu stišćemo ruku sućuti i ohrabrenja, da ovu tragediju junački podnese, sa željom da mu život donese ljepših i veselijih dana. Neka svoje očinsko srce proširi i u majčinsko da mogne s puno ljubavi prihvatiti njenog i svojeg sina.

Roditeljima Terezijinima također pružamo ruku sućuti. A koliko je njihova bol i naša vidjelo se sinoć na bdijenju, kada smo ispunili ne samo kuću nego i čitavo dvorište.

+ Terezija Kolar

A dida i majka i Terezijini i Ivanovi, mjesto kćeri i snaji, neka svu ljubav i brigu izliju na unuka - sirotana. Tako će najbolje očuvati svetu uspomenu na kćer, odnosno snaju.

Svoj ožalošćenoj rodbini, bližoj i daljnjoj, drugovima i drugaricama iz njenog radnog kolektiva, komšijama, prijateljima i svima koji za pokojnicom žale - iskreno, duboka, ljudska sućut.

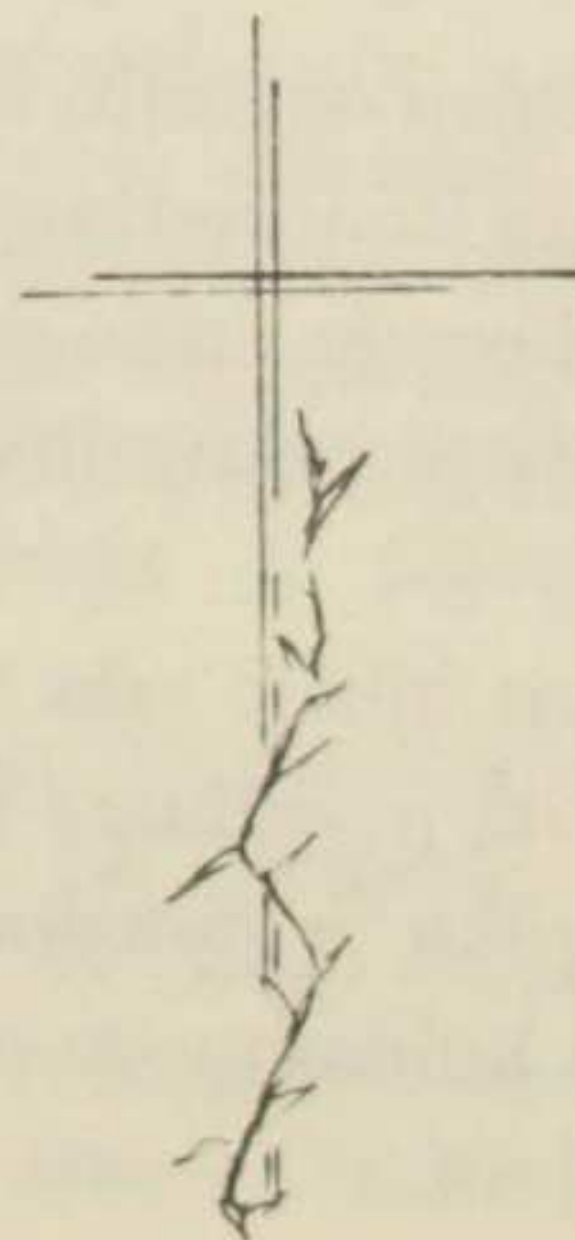
Na kraju jedna poruka i pouka ove tragične smrti.

“Ostavi kuću goreću, spašavaj ženu rodeću” kaže poslovica. Svakom poštenom čovjeku žena u blagoslovljenom stanju je svetinja, dostojna poštovanja i brige. A briga o ženama u porođaju je vrhunski princip etike i humanosti u svakom civiliziranom društvu.

Terezijo, počivaj mirno.

Ako ti je već smrt bila teška, neka ti bude lak ovaj tavankutski pisak.

Antun Gabrić
Tavankut

narodni uskrsni običaji

U SUBOTICI

Narodni običaji su vezani uz pojedine događaje u životu naroda, ali mnogo ih ima koji su vezani uz pojedine crkvene blagdane i sastavni su dio njihove proslave.

Poznato je bogatstvo bunjevačkih božićnih narodnih običaja, ali sada ćemo, obzirom na dolazeći blagdan, pisati o bunjevačkim narodnim običajima za Uskrs i to u Subotici i na salašima.

Priprema za uskrsni blagdan je korizma, koja dolazi poslije poklada i počinje Čistom sridom. U staro vrime kad se kuvalo u glinenim loncima na sadžaku ili pored vatre na banku pod odžakom, bio je običaj da se toga dana to kuhinjsko posuđe iskuva u lugu (u pepelu) da ne bude masno, jer u korizmi jelo se nije zapržavalo mašću, nego maslom.

Na Čistu sridu, a i tokom korizme često ujutro za ručak se pekla "suva pogača". To je velika lepinja, zakuva na bez kvasa pa s tučenim sirom i krumpirom, pečenim u kori bila je prava poslastica svima ukućanima, osobito dci.

Tokom korizme za užnu u podne kuvalo se razno tisto "nasuvo" sa sirom, s makom ili s orasima. Također se u određene dane peklo tisto s kvasom kao što su lakumići ili ukiselo pogača, koja je priko nedilje, radnim danom najčešće bila prazna. Čorba je bila zapržena maslom.

Za večeru je bio pekmez od šljiva i "bili smok" t. j. razna jela od mlika kao što su sir i kiselina.

Obavezan post i nemrs bio je u korizmi sridom i petkom.

Još je jedan običaj vezan za Čistu sridu. Ujutro se išlo u crkvu na Misu i pepeljenje, a poslije podne se išlo na pobožnost Križnog puta i na korizmenu pridiku. To je bilo rano posli podne u tri sata da virnici iz daleka mogu za dana stići kući. Križni put i korizmena pridika obavlja se u nekim subotičkim crkvama u petak posli podne u tri sata, a u somborskom karmelićanskom samostanu ta pobožnost stalno se obavlja u nedilju posli podne.

Pored posta, bilo je pojedinaca koji su se tokom korizme odrekli pušenja i alkohola. Tako su pokazali jaku volju.

Prela pojedinih društava i obiteljska prela, koja su stariji pravili svojoj dci i unučadima, obavila su se u vrime poklada. Tokom korizme nije bilo zabava, kola i balova za mladež. Također se nije moglo zamisliti da neka redovna kuća pravi svatove u korizmi.

Ipak, mladež je našla način da se lipo zabavi i bez svirke i sviraca.

Tokom korizme cure su pravile "kokice" i to subotom uveče za uži krug društva, ili u nedilju posli podne za širi krug društva.

Divojka, koja je pravila "kokice", dogovorila se sa svojim drugaricama pa su u rešetku ispucale kokice. Dok su divojke pucale kokice, napravile su vinac od kokica t. j. kokice su nizale na konac i dale bi ga svojem momku kad dođe.

Divojka domaćica je zvala druge cure i momke da dođu "na kokice". Mladež bi se skupila i svi su bili ponuđeni kokicama, a neki momci su dobili vinac od kokica koji su im spremile divojke. Momci bi taj vinac stavili oko vrata. Što je koji momak dobio veći vinac, tim je bio viđeniji prid drugima.

U razgovoru, u šali, u doskočicama i u društvenim igrama vrime je brzo prolazilo. Od društvenih igara triba spomenuti "diljak", "zlatno ime" i dr.

Mladež se zadovoljna razišla, ali moglo se očekivati da će doskora opet biti "kokice" u kojoj kući i tako redom tokom korizme.

Tokom korizme mladež je imala još jednu zabavu. To su bile "sigre". Ako je korizma bila kasnije i ako je bilo lipo vrime, momci i divojke nediljom posli podne skupili bi se u nekoj širokoj ulici dalje od glavnih ulica ili na ledini i tamo su se "sigrali". Najpoznatije "sigre" su "šuturle", "erberečke", "klisanje", "vrepčanje" i t. d. Te su "sigre" bile ako u blizini nije bilo "kokica". Tada se mladež zadržavala napolju i tu je našla svoju zabavu.

Ima još jedan narodni običaj u korizmi. To je "vaćanje krvi" na Blagovist, 25. ožujka. Toga dana ujutro, rano zorom, prije izlaska sunca, dok su članovi obitelji bili još u krevetu, domaćin je sve nudio da piju crvenog vina, koje je ranije spremio. To je bilo "vaćanje krvi" da svi budu zdravi, jer crveno vino predstavlja zdravlje.

Bilo je momaka i ljudi koji su nastavili "vaćati krv" pa su išli u goste kod rođaka i komšija. Tako su u društvu "vaćali krvi" pa bi neki veseljac izgubili račun u koliko su mijana bili.

O ovom veselom narodnom običaju postoji stara bunjevačka rič "krvaća" ("vaćanje krvi").

Po svoj prilici, ovaj narodni običaj "vaćanje krvi" je ostatak prastarog običaja slavljenja početka prolića, a vino predstavlja zdravlje. Početak prolića uvijek pada u korizmu, a narod je ovu proslavu prolića povezao s blagdanom Blagovisti, jer je najbliže početku prolića, koje počinje 21. ožujka.

Cvitna nedilja kao početak Velike nedilje ima niz lipih i slikovitih narodnih običaja.

Na Cvitnu nedilju, rano zorom, prije izlaska sunca svi ukućani su se umivali u žitu. U subotu u sumrak nabrali bi zelenog žita. Prije umivanja stavili bi ga u vodu u lavor za umivanje. Mladi, t. j. dica, a osobito djevojke, s veseljem su obavili ovo umivanje u zelenom žitu da budu lipi i uvijek mladi. Mlado žito je slika mladosti i lipote, a mladi žele da to i na njih pride i uvijek ostane.

Do danas se sačuvao narodni običaj da se na Cvitnu nedilju nose u crkvu na blagoslov grančice cicamace. Posli podne se ide na groblje da se grobovi rođaka okite cicamacom.

Na Cvitnu nedilju pod velikom Misom je prvo "govorenje" t. j. pivanje Muke Isusove, koju puk vrlo rado i s uživanjem sluša.

U okolini Subotice, gdi su rasuti šorovi bilih salaša, pored drumova i atarskih putova na više mista postavljen je veliki drveni ili kameni križ. Puk je tokom korizme u određene dane išao pod križ. Išlo se nediljom posli podne, na Velik četvrtak uveče oko šest sati i na Uskrs rano, još po mraku.

U Velikoj nedilji pojedini dani su imali svoje posebne pobožnosti i narodne običaje, a najviše ih je vezano za Veliki četvrtak, Veliki petak i Veliku subotu.

Na Veliki četvrtak se za večeru pekla uzlivanca. Poslije večere toga dana puk je išao na Kalvariju.

Te večeri iz pojedinih gradskih crkava išla je procesija na čelu s križom. U procesiji puk je molio i pivao zajedno s pridnjacima. Križ su nosile mlade djevojke. Ipak bilo je mnogo onih koji nisu išli u procesiji, nego su išli sami u tišini i moleći.

Sa salaša i iz varoši tko god je mogao, išao je u crkvu na Veliki petak prije podne da čuje "govorenje" t. j. pivanje Muke Isusove i da prisustvuje polaganju Božjeg groba.

Kad je ova pobožnost u crkvi završena i kad su poljubili križ, položen prid Božjim gorobom, onda se išlo pod Kalvariju. Usput se obavio pohod još dvije crkve da se obađe Božji grob. Također su se zaustavili kod Presvetog Trojstva i kod kipa sv. Ivana i kod križeva koji se nalaze na subotičkim ulicama. Puk se zaustavio kod onih križeva pored kojih je prošao na putu prema Kalvariji, već prema tome iz kojeg kraja su išli. Prid križom su izmolili pet Očenaša i pet Zdravo Marija na čast pet rana Isusovih.

Na Kalvariji su obašli Križni put ("Put križa"). Ona je već bilo podne i puk se vraćao kući. Taj dan je veliki post i zato je užna u podne bila posna, jer nije se palila vatra u kući.

Mnogi su toga dana "sušili" t. j. nisu ništa jeli. Bilo je lipo gledati na Somborskom putu prema

Kalvariji mnogo naroda koji odlazi ili se vraća kući.

Nijedan drugi dan u godini nije se moglo viditi toliko mnogo naroda na ulici kao na Veliki petak na putu prema Kalvariji.

Iz varoši i sa salaša, tko je ikako mogao, na Veliki petak bio je na Kalvariji.

U svim crkvama, momci ili vojnici čuvali su počasnu stražu kod Božjeg groba na Veliki petak i na Veliku subotu do uskrsnuća, a djevojke, članice Divojačkog društva, obavljale su klanjanje po jedan sat.

Sat klanjanja prid Božjim gorbom obavljali su i drugi članovi pojedinih katoličkih društava.

Uskrsnuće je proslavljeno procesijom ulicom pred večer na Veliku subotu. Tko je mogao, svaki je išao na uskrsnuće, a dica i mladež su obukli nova odila i ruva koja su dobili za Uskrs. Roditelji su želili "ponoviti" svoju dicu, momke i djevojke da ih za Uskrs "ne vija magarac".

Na Veliku subotu u dvanaest i dva sata posli podne žene su nosile u crkvu hranu na blagoslov – "posvetilište". U velikoj kotarici ili u košuljnom košaru našao se velik pleten kolač, uz njega komad kuvane šunke, nešto divenice, jagnječija pečenica, tvrdo kuvana jaja, a od začina bilo je hrena i soli. Mogla se naći i bočica rakije.

Koliko je bilo "posvetilište" zavisilo je od veličine obitelji i od imovnog stanja. Ali, svaka kuća pa i najsiromašnija želila je pripremiti "posvetilište".

U nedilju, na Uskrs ujutro rano, još po mraku u tri sata išlo se pod Kalvariju na uspomenu Isusova uskrsnuća. Iz gradskih crkava išla je procesija. Naprid su mlade djevojke nosile križ i četiri barjaka. Križ je to jutro bio okičen vinčićem od bilog cvića, a na Veliki petak je bio okičen trnovom krunom.

U procesiji se pivalo i molilo. Pridvodili su pridnjaci. Mnogi su išli sami u tišini i molili slavu krunicu. Ali, bilo je vjernika koji nisu molili uobičajeno slavno otajstvo, nego su molili uskrsno otajstvo, koje glasi: "Isus, koji je uskrsnuo na današnji dan da nam dađe bili raj na umrli dan".

U gradskim crkvama jutarnja Misa bila je u pet sati, pa je puk na povratku s Kalvarije svratio u crkvu.

Na salašima u okolini toga jutra se išlo pod križ.

U varoši, kad su se vratili sa Kalvarije i iz crkve, obavili su se još potrebni kućni poslovi i onda je bio "ručak". Posli molitve domaćin bi svima nasiko od blagoslovljenog kolača. Svi su jeli od posvetilišta redom koji je bio u toj kući.

Na salašu, u nedilju, na Uskrs ujutro rano, kako smo već rekli, išlo se pod križ. Išlo se u tišini, moleći slavu krunicu, ali tu je bilo koji su znali moliti uskrsno otajstvo koje smo već spomenili.

Kad su se u zoru vratili na salaš, muški svit je obavio najnužnije poslove oko namirivanja "josaga", a ženski svit je obavio nužne kućanske poslove. Onda su se svi članovi skupili na uskršni ručak.

Taj "ručak" i u varoši i na salašima bio je vrlo svečan i u srdačnom raspoloženju. Svima je izvanredno prijao poslije dugog korizmenog posta, a osobito posli tako strogog posta na Veliki petak i na Veliku subotu.

Za vrime ručka pazilo se da mrvice kolača ne padnu doli pa da se gaze, jer su "svete". Kost i ostaci od jela nisu se bacali kerovima, nego su se izložili u vatri, ili su ih zakopali u zemlji na njivi, ili u bašči.

Na Uskrs, posli užne u podne nana je dici podilila šarena jaja, koja je za njih pripremila. Šareno jaje dobila su i druga dica koja bi došla u goste.

Tako je dočekan i proslavljen Uskrs, a sve je to popraćeno mnogim lipim narodnim običajima koji svidoe o bogatoj duhovnosti jednostavnog puka koji sve oko sebe duboko i iskreno ljudski doživljava i proživljava.

Uz Uskrs je vezan još jedan narodni običaj koji ima koren u prastarom običaju slavljenja početka prolića. Po

tom prastarom običaju slavljenja prolića momci su polivali divojke. Tokom vrmena i primanjem kršćanstva, narod je ovaj običaj povezao s proslavom Uskrsa, koji je uvijek blizu početka prolića.

To polivanje ženskog svita bilo je drugi dan Uskrsa i zato narod taj dan zove "vođeni ponediljak".

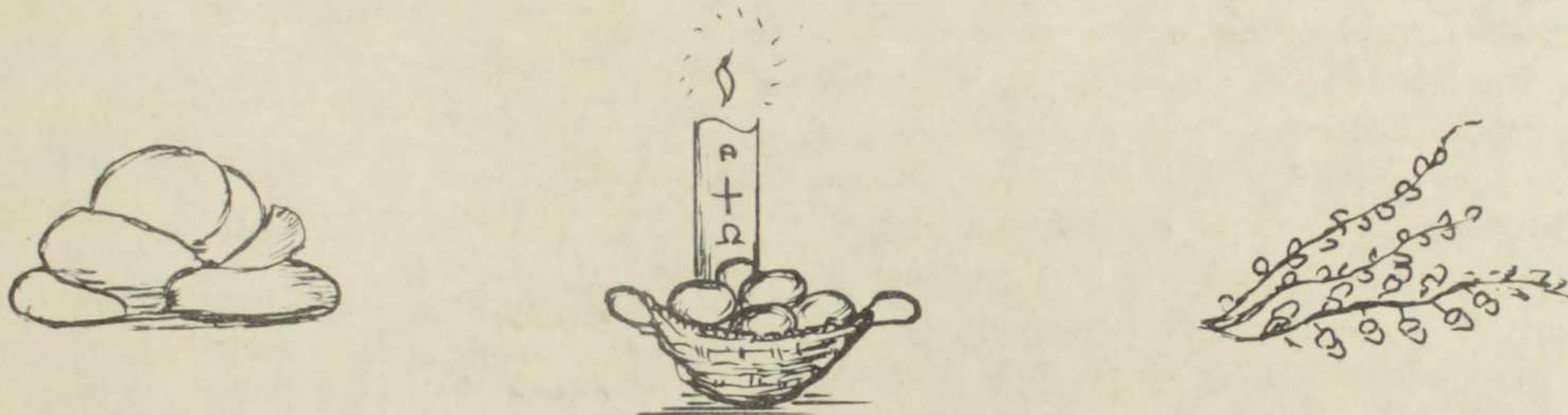
O polivanju i "polivačima" pisao sam prije godinu dana u listu "Bačko klasje" od 7. IV. 1985. br. 31. str. 14 - 15.

Ove narodne uskrsne običaje opisao sam da se naši stariji s radošću site svoje mladosti, a naši mladi da upoznaju te lijepe običaje, da ih prihvate i čuvaju kao narodnu svetinju.

U tim narodnim običajima krije se veliko bogatstvo duboke duhovnosti duše našeg naroda.

/Kazivali su Ante Pokornik (1910.); Manda Radašić rođ. Margetić (1913.); Jakov Kujundžić (1919.) – Svi iz Subotice/.

Vojmir

PJESNIK CESTE

(Olimpijski pobjednik Đuro Stantić)
/1896. u Ateni/

Olimpiju ljubim.
Baklju mira nudim.
Braća smo mi, ljudi.
Mir na zemlji budi.

Duh olimpijski živi
i u danima sivim,
s ljudima mirnim.

Pobjednik sam bio.
Sva Grčka me znade.
Evropom proslavio
Bačku, zemlju nade.

Sarajevo milo,
vazda sretno bilo
golubije krilo.

9.VII. 1985.

Marijan

KALVARIJA

Svaki ima
Kalvariju svoju;
na brdima
Maslinsku goru.

Kako je teško
živjeti u bolu
okrunjen viteštvom
samo u simbolu.

Isusa pitam,
raspetog Krista,
a nisam Pilat:

Čovječe, Bože,
kako se može
oživjeti ritam?...

29.VII. 1985.

Stipanac

PRIČA "BAČKOG KLASJA"

GRGINA VOŽNJA

Baš kad smo na somborskoj pijaci srićno isprodavali robu i spremali se na stanicu, odnikud se stvori Grga. Nagovori nas da ne idemo šinobusom, jer on će nas poneti svojim autom. Uzmemo naše kotarice, košariće i džakove pa hajd do auta.

Bio je to Vartburg, valjda od onih iz prve fabričke serije. Limarija ulubljena i dotrajala, rđa ga nagrizla, sav od blata. Šoferšajbna bila je samo onoliko čista, koliko brisači mogu zavatiti. Ambalažu smo strpali u paktreger. Njih dvojica sidnu natrag, a ja do Grge šofera. Kad je upalio auto, motor je počeo ispuštati nike čudne zvuke. Sve brekće, puca, a oko nas se zadimilo ko da štogod gori. Al kad smo krenili, vidili smo u čemu sidimo. To se sve trese, škljoca, poskakuje. Bojim se da se vrata ne otvore pa da ispadnem napolje.

Dodemo do somborske rampe a ona po običaju spuštена. S jedne i s druge strane kolona vozila. Kad se rampa podigla, Grga izađe iz kolone, pa između dva reda vozila tira sridom priko oni šina, a mi u autu otskaćemo sve glavama udaramo u plafon. Kažemo mu da će zapet, al on se samo smijulji i dodaje gas.

Dok nismo prošli Lemeš, koliko toliko bili smo mirni. Al iza Lemeša put prav ko svića, na putu nigdi nikog, pa Grga dodaje gas. Gledam na skazaljku brzinometra, a ona već na stotki. Na držaču retrovizora na uzici visi jedan gumeni Jančika. Ja se skupio, stisko kolina, a pogled upro u Jančiku. Kako auto ševelja po putu, tako Jančika leti livo i desno, a kad motor trgne, on se udara o šoferšajbnu. Kad skrene s puta i uvati neravnu bankinu, Jančika udara u plafon tako bisno ko da će se otkinuti. Mislim u sebi:

"Ne daj, Bože, da sad moramo koga oblaziti!"

Ko da sam proreko. Teko što smo prošli mijanu "Mali raj", na kilometer prid nama ukaže se niki špediter. Vidi ga i Grga i počme već izdaleka kočiti. Nikoliko puta pritisne papučicu kočnice, al ona samo škljocne i ne vraća. Počme povlačiti ručnu kočnicu. Vuče je polako, samo dva tri zuba, da ne prikinе sajlu. Auto malo uspori, al tu smo već sustigli i špediter. Meni srce očlo u petu. Sad ćemo udariti u špediter, a ja na pridnjem sidištu, pa sam gotov. Zbogom dico i ženo. Grga ponovo pritiska papučicu kočnice, i na sriću, sad vaća. Počme okrećati točak od volana da skrenemo u livo. Al oćeš! Volan ima velik prazan hod, pa tek-kad je dva tri puta okrenio točak volana, mehanizam upravljača proradi al tako jako, da smo prišli na livu stranu puta toliko, da mal nismo očli u jendek.

Kad smo srićno obašli šcediter, Grga opet počme okrećati volan na desno, da bi prišli na našu desnu stranu puta. Sad je mehanizam volana proradio na vrime, a kako šofer na to nije računao i počeo jače okrećati, mal nismo sletili u desni jarak. Dok on vrteći volan, konačno nije ispravio auto, već smo došli do Šantića.

I kroz Bajmak smo se srićno provukli. Al kad smo ga prošli, opet je počeo dodavati gas. Kaže nam Grga:

"Ljudi šta štogod ne pripovidate, da nam brže prođe vrime?"

Mi ćutimo a ja se u sebi mislim:

"Di ću pripovidat kad mi je već rič stala a noge se počele laditi".

Kasno je ugledao i tablu putokaza na kojoj piše Tavankut. Naravno, kočnice opet ne vaćaju, pa smo protrčali tavankutski put. I rikverc mu je neispravan. Jedva je ubacio menjač u rikverc i nikako smo se dokopali tavankutskog puta.

Kad smo došli do pruge, a rampa spuštена. Zaustavimo se. Pomislim:

"Fala Bogu, sad ću ja izaći iz auta".

Slažem Grgi da moram svratiti jednom čoviku u Dikanovcu. On mi kaže:

"Ta nemoj salaziti, odnet ću te do Kimetine ćoše, pa će ti bit bliže!"

Al' ja samo vadim svoje kotarice i poluglasno mrm-ljam:

"Sad sam se ja vozo s tobom i nikad više".

Sve ovo priživio i živ i zdrav ostao

tavankutski berber

(Zabilježio Antun Gabrić, Tavankut)

"BAČKO KLASJE" — izdaje Bački dekanatski ured. Bačka Palanka. GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ, 21400 Bačka Palanka, Trg bratstva jedinstva 28. Telefon: (021) 740 — 468. Uređuje UREDNIČKO VIJEĆE. Suradnju i dopise šalji-te na adresu odgovornog urednika. ADMINISTRACIJA LISTA: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon: (024) 21 — 496. Narudžbe i uplate slati administraciji. List izlazi četiri puta godišnje. Oslobođeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu Novi Sad, br. 413—523/78 od 27. X 1978. Tisak: "GLOBUS" centar za umnožavanje i prepisivanje, 24000 Subotica, Ivana Milutinovića 118. /Blaško Gabrić, telefon: 39 — 200/